

DARBININKAS

Vol. LXXXV, Nr. 23
Birželis - June 9, 2000 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Vakarų valstybės turėtų būti pasiryžusios priimti visas dabartines kandidatas į NATO, tačiau priėmimas turėtų būti grindžiamas individualiu kiekvienos valstybės pasirengimu, mano žinomas JAV politologas Zbigniew Brzezinski. Laiške Lietuvos užsienio reikalų ministrui (URM) Algirdui Saudargui jis išskyrė Slovėniją, Slovakiją ir Lietuvą kaip realiausias kandidatas narystei bei pabrėžė būtinybę tęsti pastangas dėl naujų narių priėmimo į NATO.

- Naujasis NATO pajėgų Europoje vyriausiasis vadas gerai įvertino Lietuvos pasirengimą, siekiant narystės NATO, ir paragino išnaudoti visas partnerystės programų teikiamas galimybes. Tai generolas Joseph Ralston sakė birželio 4 d. Berlyne vykusiame pokalbyje su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi. Tai buvo pirmasis Lietuvos vadovo ir naujojo NATO pajėgų Europoje vado susitikimas. Gegužės pradžioje JAV Jungtinio štabo komiteto pirmininko pavaduotojas J. Ralston vado poste pakeitė generolą Wesley Clark. NATO generolas teigė aukštai vertinąs Lietuvos pažangą, vykdančią Narystės veiksmų planą (Membership Action Plan, MAP), bei lietuvių karių dalyvavimą taikdariojoje misijoje Kosovo.

- Lietuvos Teisingumo ministerija, vadovaudamasi Politinių partijų ir politinių organizacijų įstatymu, birželio 2 d. įregistravo Modernių krikščionių demokratų sąjungą. Sąjungos pirmininkas – Vytautas Bogušis. Sąjunga yra 38-oji Lietuvoje įregistruota politinė partija.

- Ministras pirmininkas Andrius Kubilius išsiuntė sveikinimo laišką Arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui Lietuvos II Eucharistinio Kongreso organizacinio komiteto pirmininkui. Laiške rašoma: "Leiskite pasveikinti Jus ir visus Lietuvos II-ojo Eucharistinio Kongreso dalyvius, susirinkusius į žymiausią 2000 metų jubiliejinį įvykį Lietuvos katalikų gyvenime. Tegul šis Kongresas bus proga bendruomenės ryšiams sustiprinti bei paskata naujiems prasingiems apmąstymams ir dvasiniam atgimimui".

- Lenkijoje leidžiamas savaitraštis "Czas" rašo, kad Lietuvai ir Lenkijai neišvengiamai teks palaikyti gerus santykius, ir kritikuoja kai kuriuos Lenkijos politikus bei valdžios sprendimus, kurstančius tarpusavio nesantaiką. Anot laikraščio, "tik pamišėlis galėtų norėti pagadinti Lietuvos santykius su Lenkija, nes tuomet reikėtų atsisveikinti su NATO ir ES, ir Lietuvai, nori ji to ar ne, lemta būti greta Lenkijos".

- Rokiškio rajono švietimo darbuotojai birželio 5 d. nutraukė beveik dvi savaites trukusį neterminuotą streiką. Nutraukti streiką buvo nutarta penktadienį, kai streiko komitetas sutiko su savivaldybės derybų komisijos pateiktu atlyginimų įsiskolinimo likvidavimo grafiku.

KARDINOLAS VINCENTAS SLADKEVIČIUS: MYLĖTI IR ATLEISTI

In memoriam kardinolui Sladkevičiui "Nepamirškite daryti gera ir dalytis su kitais geru", - knygos "Kardinolas" tituliname lape savo ranka įrašė aukščiausias Lietuvos Bažnyčios hierarchas Vincentas Sladkevičius. Gegužės 28d., eidamas 80-uosius, jis mirė. Išeidamas amžinatvėn jis liko nepralenkiamas mūsų visuomenės moralinis autoritetas.

V. Sladkevičius gimė 1920 metų rugpjūčio 20 dieną Kaišiadorių krašte. Penkių vaikų šeimoje buvo jauniausias, silpniausias sveikatos ir mylimiausias tėvų vaikas. Gabus mokslams jauniausias sūnus buvo tikintis ir pamaldus. Baigęs Kauno jėzuitų gimnaziją, 1939 metais įstojo į Kauno kunigų seminariją. Karo ir okupacijų sumaištyje, 1944-ųjų kovo 25-ąją būsimasis kardinolas buvo išventintas kunigu ir pirmąsias mišias aukėjo gimtųjų Žaslių parapijos bažnyčioje. Netrukus prasidėjo darbas įvairiose parapijose.

1957 m. popiežiaus Pijaus XII raštu kanauninkas V. Sladkevičius skiriamas vyskupu. Kaišiadorių vyskupas Teofilius Matulionis konsekrovo kunigą V. Sladkevičių vyskupu, tačiau sovietinė valdžia neleido jam eiti šių pareigų. Iš Kauno vyskupas 23-jiems metams buvo ištremtas į Lietuvos pakraštį – Nemunėlio Radviliškį Biržų rajone, kur išbuvo iki 1976 metų. Būtent ten 1972 metais, atsilaukus ištreto V. Sladkevičiaus nuomonės, buvo pritarta "Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos" leidimui. 1982 metais

Kardinolas Vincentas Sladkevičius

Apaštalų sostas paskyrė vyskupą Kaišiadorių vyskupijos administratoriumi.

1988-aisiais V. Sladkevičius buvo išrinktas Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininku. Tais pačiais metais įvykusį pasiskyrimą Šventosios Romos bažnyčios kardinolu V. Sladkevičius pavadino ne savo asmens įvertinimu, bet atlyginimu visai lietuvių tautai už parodytą tvirtumą priešpaudos metais. Jis buvo antrasis kardinolas per visą Lietuvos istoriją. Prieš 400 metų Vilniaus vyskupas kunigaikštis Jurgis Radvila buvo pakeltas pirmuoju Lietuvos kardinolu. 1989 metais V. Sladkevičius buvo paskirtas Kauno arkivyskupu ir šias pareigas ėjo iki 1995 metų.

Jo Eminencija V. Sladkevičius tapo ir Atgimimo spinduliu. 1988 m. spalio 21 d. jis ir Lietuvos Bažnyčios hierarchai pasirašė deklaraciją "Dėl Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio bendrosios programos". Kardinolas apdovanotas Vytauto Didžiojo I laipsnio ordinu. Už santarvės propagavimą jam

buvo paskirta Santarvės premija ir įteikta "Trimituojančio Angelo" skulptūrėlė.

V. Sladkevičius krikščionybę vadino meilės religija: "Meilės praktikavime glūdi krikščionio vertė, jėga ir grožis. Artimas yra kiekvienas žmogus: tautietis ir kitatautis, tikintis ir netikintis, geras ir blogas. Žengiant meilės keliu, labai svarbu jausti atsakomybę už savo žodžius. Kultūra ir meilė žmogui prideda nuo žodžių". Per ilgą gyvenimą patyręs daug vargo, pažeminimų ir ligų, jis daugiausia vartojo vaistą, kurio pavadinimas yra "Tikėjimas". Kardinolas yra pasakęs: "Tikėjimas žmogui – ne atsitiktinis priedas, bet būtinybė, kaip sveikata kūnui".

"Sutikę žmogų matome jo akis, veidą, šypseną, rankas. Ir širdį pamatome, kai žmogus atveria ją, parodydamas gailestį, užuojautą, supratimą. Gailestingumas yra visavertis tik tada, kai apima visas gyvenimo sritis. Kai pastebime ne tik skurdą, ne tik atviras žaizdas, bet ir žmogaus nuovargę, liūdęsi, o juo labiau atstumtą, užmirštą ir paniekinotą žmogaus kančią. Širdies gailestingumo paskata įjungia į veiklą visą žmogų. Ji ragina žmogaus akis matyti, rankas – padėti, priglauti, duoti, šypsena – padrašinti, žodžiu paguosti ir nuraminti. Tikrasis gailestingumas vykdomas tyliai, be triukšmo ir savęs parodymo".

(Kardinolas V. Sladkevičius)
Gegužės 29 d. kardinolas V. Sladkevičius buvo pašarvotas Kauno arkikatedroje bazilikoje, kur iki pasiligojimo nuolat aukėjo šv. Mišias. Tūkstančiai tikinčiųjų atėjo atsisveikinti su mylimu kardinolu.

Lietuvos vyskupų konferencija iš anksto pranešė, kad kardinolas V. Sladkevičius bus palaidotas birželio 1 d. Kauno arkikatedros bazilikoje šv. Sakramento gotikinėje koplyčioje. S. Kungys

LIETUVOS AMBASADORIUS RŪPINASI

LR ambasadorius Latvijoje Petras Vaitiekūnas Šiauliuose susitiko su Lietuvos pasienio policijos vadovais, norėdamas aptarti sienos kirtimo problemas. Pertvarkytame Saločių - Grenstalės pasienio poste žmonėms nebereikia laukti eilėse, tačiau kituose punktuose jiems tenka eilėse stovėti po valandą ir ilgiau, ypač savaitgaliais. Mat, savaitgaliais nemažai latvių atvažiuoja apsipirkti į Lietuvą. Pasienio policijos vadovas patikino, kad ruošiamasi pertvarkyti ir likusius Latvijos pasienio postus, jei tik nesutrūks finansavimas. Tam reikėtų 6 mln. litų. Lietuvos rytas

MIRĖ ISTORIKAS JONAS DAINAUSKAS

Š.m. gegužės 27 d. Chicagoje mirė teisininkas, istorikas, bibliografas, pedagogas, publicistas Jonas Dainauskas. Velionis buvo gimęs 1904 m. sausio 4 d. Kaune. Palaidotas birželio 2 d. šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje.

lių, Jauronių, Juozapiškių. Jaunimo gyvenamajame komplekse Salotėje Pilaitės seniūnijoje: Rasytės, Bitėnų, Nadruvos, M.Pretorijaus. Gatvė Pilaitės seniūnijoje tarp Kriaučiūnų ir kelio į Sudervę nuspręsta pavadinti Pakluonės vardu. ELTA

PAVADINTOS BEVARDĖS VILNIAUS GATVĖS

Vilniaus miesto tarybos sprendimu bevardės gatvės suteikiami šie pavadinimai: Verkių seniūnijoje: Gulbinėlių, Dvareikių, Raudonės, Sakališkių, Birelių, Pagubės, Krakiškių, Europos parko, Užpalių, Visalaukio, Lydimė-

LIETUVOS GYVENTOJAI

Statistikai prognozuoja, kad pagyvenusių žmonių skaičius per artimiausius 50 metų padidės beveik dvigubai - nuo 18 iki 35 procentų. 1999 metais Lietuvoje pagyvenę žmonės (nuo 60 metų amžiaus) sudarė 18 procentų visų gyventojų. "Jeigu gimstamumas išliks toks pat kritiškas kaip dabar, šios prognozės gali išsipildyti", - tikina Statistikos departamento Demografinės statistikos skyriaus viršininkė Virginija Eidukienė. Statistikos departamento prognozuoja, kad per artimiausius dvidešimt metų pagyvenusių žmonių Lietuvoje padaugės nuo 18 iki 21 procento. Jungtinių Tautų Organizacijos statistinėje ataskaitoje teigiama, kad nuo 1999 iki 2050 metų Lietuvoje pagyvenusių žmonių skaičius išaugs iki 35

procentų. "Nuo 1990 metų pradėjęs mažėti gimstamumas ir toliau tebemažėja, gyvenimo trukmė ilgėja, todėl, jei situacija nepasikeis, šios prognozės gali išsipildyti", - sako V. Eidukienė. Statistikos departamento duomenimis, pernai įregistruoti 36,6 tūkstančio naujagimių, arba 424 mažiau negu 1998 metais ir 20,2 tūkstančio mažiau negu 1990 metais. Tuo tarpu nuo 1994 metų vidutinė būsimo gyvenimo trukmė pagyvenusių vyrų - 3,8 metų, moterų - 2 metais. Šių metų pradžioje Lietuvoje gyveno 3,698 milijono žmonių. Per aštuonerius metus gyventojų skaičius sumažėjo 48 tūkstančiais. Statistikai teigia, kad gyventojų mažėjimą lemia natūrali kaita - pernai mirė 3402 žmonėmis daugiau negu gimė. ELTA

EUROPA PRALENKS JAV

Europos konsultantai teigia, kad mažų verslų poreikis plėtojamos interneto ryšiai Europoje pralenks JAV 2005-aisiais metais, o Aziją - 2010-aisiais. Londone esanti "Comsys" bendrovė atliktų tyrimų ataskaitoje teigia, kad pasauli-

nė plačiajuosčio interneto rinka 2010-aisiais viršys 580 milijonų JAV dolerių, ir šiuo ryšiu naudosis 100 milijonų mažų ir vidutinių verslų. Europos ir Azijos kompanijos pralenks JAV santykiu 2:1.

Techweb

"LIETUVOS TELEKOMAS" DIEGS MODERNIAUSIĄ TECHNOLOGIJĄ

"Lietuvos telekomas" su bendrove "Alna" ir "Hewlett-Packard" pasirašė 30 mln. litų vertės sutartį dėl kompiuterinės aptarnavimo sistemos diegimo. Tai didžiausia lig šiol pasirašyta sutartis informacinių technologijų srityje. "Lietuvos telekomas" bus diegiama pati moderniausia klientų pokalbių apskaitos sistema Europoje. Klientai gaus visus duomenis apie jiems teikiamas paslaugas, visiems abonentams

bus rengiamos ir siunčiamos sąskaitos už kiekvieną pokalbį sekundę. Nauja sistema bus baigta diegti 2001 metų pabaigoje. Tiesa, kol kas neapsispręsta, kas padengs sąskaitų pristatymo išlaidas. Šiam projektui "Lietuvos telekomas" 2000-aisiais ketina išleisti 100 mln. litų. Tačiau galutinė suma bus daug didesnė. Tai didžiausias "Hewlett-Packard" sandoris Baltijos valstybėse.

Verslo žinios

LIETUVOS GYVENTOJŲ REGISTRO DUOMENŲ BAZĖ TVARKYS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Lietuvos vyriausybė nusprendė sujungti dvi Gyventojų registro duomenų bazes į vieną ir perduoti ją tvarkyti Vidaus reikalų ministerijai (VRM). Iki šiol veikė dvi gyventojų registro duomenų bazės - viena Statistikos departamente, kita - VRM.

Kaip sakė Statistikos departamento generalinis direktorius Petras Adlys, Seimas pernai jau buvo priėmęs nutarimą gyventojų registrą perduoti VRM, tačiau ministerija jo neperėmė, nes negavo finansavimo.

Pasak P. Adlio, per tą laiką registro išlaikymas nebuvo finan-

suojamas ir jame susiklostė "kritinė situacija".

Statistikos departamento vadovas taip pat stebėjosi sprendimu perduoti gyventojų registro tvarkymą "sukarintai" institucijai. Jo teigimu, VRM gyventojų registro duomenų bazės išlaikymui prašo "dešimčių milijonų", o Statistika sutvarkydavo už keltą milijonų litų.

Pasak Vyriausybės spaudos tarnybos pranešimo, šis gyventojų registro duomenų bazės perdavimas VRM leis atsakyti privalomų įrašų apie gyvenamąją vietą pase. ELTA

KIEK INVESTUOJAMA LIETUVOJE

Miestas	Užsienio kapitalo įmonės	Tiesioginės užsienio investicijos
Vilnius	651	2 mlrd. 150 mln. Lt
Kaunas	307	555 mln. Lt
Klaipėda	2035	44 mln. Lt
Šiauliai	39	57 mln. Lt
Panevėžys	23	150 mln. Lt
Alytus	41	90 mln. Lt
Marijampolė	2	3 mln. Lt
Joniškio r.	-	3 tūkst. Lt

Vilniaus verslo konsultacijos centras

MAŽOSIOS LIETUVOS ENCIKLOPEDJA

Vilniuje Mokslų Akademijoje pristatytas leidybai parengtas Mažosios Lietuvos enciklopedijos I tomas. Jo apimtis - apie 700 puslapių. Iš viso šią enciklopediją sudarys trys tomai. Ją leidžia Mokslų ir enciklopedijų leidybos institutas. Išskirtinės

enciklopedijos leidimą 1996 m. sumanė Pasaulio Mažosios Lietuvos fondas JAV ir Kanadoje, Mažosios Lietuvos rezistentinis sąjūdis bei išeivijoje gyvenantys lietuvininkai, kiti lietuvių puoselėtojai.

Lietuvos aidas

Naujas ar senas automobilis? Kokia ilgalaikė iš to nauda?

Amerikoje retas žmogus neturi automobilio. Šiame krašte priimta pirkti naujus automobilius maždaug kas treji metai, įkeičiant naudotąjį, vėl užsitraukiant paskolą ir taip naujo automobilio ir paskolų ratas niekada nesibaigia.

Tuo tarpu finansiniai patarėjai sako, kad sumažinant automobilio pirkimo ir išlaikymo išlaidas, galima turėti ilgalaikės naudos. Paklauskime, ką jie apie tai kalba:

Vienas garsus finansinis patarėjas važinėja 1986 metų Toyota ir senu Cadillac. Draugai juokiasi iš jo, vaikai prašosi būti išleisti iš mašinos bloką prieš mokyklą. Bet jis pats sako, kad tai visai nesvarbu, svarbu, kad mašina važiuoja. O jo įprotis pirkti tik naudotus automobilius padėjo sutaupyti šeimai per milijoną dolerių.

Kitas žymus pensijų planavimo specialistas prieš metus įsigijo už 7,000 dolerių 1995 metų vartotą automobilį, užmokėdamas už jį grynais, užuot daręs didelį įmokėjimą ir paskui mokėjęs mėnesines skolas, pirkdamas 22,000 dolerių vertės naują automobilį. Jis paskaičiavo, kad investuodamas skirtumą, po penkerių metų jis galės turėti papildomus 37,000 dolerių. Jis sako, kad įprotis pirkti naudotus automobilius padėjo jam gerai pasistūmėti į priekį finansiskai, išsigyjant patogų 4 miegamųjų, 3-jų automobilių garažą, ir padėjo išleisti vaikus į privačius universitetus. Jo nuomone, nėra svarbu, kokį automobilį žmogus vairuoja, bet tai, kiek geresnė ateitį sau ir vaikams gali sukurti, pvz., išgyti gražų namą, suteikti vaikams geresnį išsilavinimą ir taupyti pensijai.

Šie du finansiniai patarėjai nėra vieninteliai, kurie galvoja, kad yra geresni būdai išleisti sunkiai uždirbtus pinigus, negu perkant brangius automobilius, arba juos nuomojant kas kelinti metai, nepaisant, kad tai finan-

siškai sunku.

Štai keletas kitų. Knygos "The Only Investment Guide You'll Need" autorius Andrew Tobias ką tik nusipirko 1996 metų Saturn. Paul Knagas, kurį matome Chicagoje per 11-tą TV kanalą, kalbantį apie verslo reikalus, sako, kad jis perka naujus automobilius, bet važinėja jais tol, kol jie važiuoja. Jis važinėja į darbą 1983 metų Caprice, kuris turi jau išvažinėtų 150,000 mylių. Taip pat jis turi 1986 m. Lincoln su 110,000 mylių.

Amy Domini, Domini Social Equity fondo prezidentė, nusipirko Subaru prieš keletą metų ir sako, kad tai pats brangiausias automobilis, kurį ji bet kada yra turėjusi, nes yra taupus važinėti, saugus ir ji galvoja, kad jo jai amžinai užteks.

Lawrence Coolidge, vyresnysis Loring, Wolcott ir Coolidge investavimo firmos patikėtinis, ką tik nusipirko naują Volvo, kuriuo galvoja važinėti mažaisiais 10 metų. Prieš tai jis važinėjo 9 metų senumo Taurus, o anksčiau 15 metų senumo Oldsmobile. Jis yra nuomonės, kad seni automobiliai yra pigi susisiekimo priemonė. Nepaisant įvairių pasisakymų ir eilės knygų, parašytų šiuo klausimu, yra daug žmonių, kurie negali apsieiti be naujo automobilio ir noriai moka didelius pinigus už jį ir jo išlaikymą. Sakoma, kad vienas dalykas yra taupymas, kitas – naujo automobilio pirkimas, susijęs su emocijomis. Žmonės žiūri į automobilį lyg į savo asmenybės tąsą. Amerikoje automobiliams ir sunkvežimiams pirkti paskolos yra pasiekusios aukščiausią tašką 1998 metais – tai 451 milijardas dolerių, kur žmonių dar nesumokėti už automobilius paskolos. Šios rūšies paskolos apima 1/3 visų trumpalaikes paskolas imančių ir dalimis jas mokančių vartotojų. Automobilių pardavėjai sako, kad naujieji automobiliai yra saugesni, pvz.,

turi šonuose, ne tik priekyje oro maišus. Ir jie sako, kad saugumo negalima įvertinti pinigais.

Naujų automobilių pirkimo šalininkai sako, kad tiems, kuriems rūpi naujo automobilio finansavimas, yra būdų lengvesnėmis sąlygomis važinėti nauju automobiliu, jį nuomojant per "manufacturer subsidized lease" programas, kai mokama žemesnė mėnesinė kaina, negu tam asmeniui imant paskolą automobiliui iš banko.

Tačiau su tuo nesutinka kai kurie finansiniai patarėjai. Jie sako, kad žmogus geriausia ekonominiams laikams su savo pinigais gali daryti, ką nori, investuoti juos ten, kur nori, bet taupieji žmonės, atėjus sunkesniems ekonominiams laikams, gyvens geriau. Jie bus sutaupę pinigų nusipirkti geresnį namą, ar išeiti į pensiją anksčiau.

Vienas finansinis patarėjas yra apskaičiavęs, kad per 40 me-

tų asmuo, kuris perka automobilį kas 10 metų, finansiskai bus geresnėje būklėje, negu asmuo, kuris keičia savo automobilį į naują kas treji metai. Ir jei tas asmuo, pagal darytus tyrimus, 7,5 proc. palūkanų, 3,5 proc. infliacijos, savo pinigus, kuriuos buvo išdėjęs į naujo automobilio pirkimo mokėjimus ir apdraudą, tą sumą būtų investavęs ir leidęs pinigams per tuos dešimtmečius augti, jis turėtų šiandien 385,000 dolerių ir galėtų išeiti į ankstyvą pensiją.

Dažnai JAV-jose žmogaus pasisekimas gyvenime yra matuojamas išviršiniais dalykais, tokiais kaip nauju, brangiu automobiliu, brangiais rūbais ir t.t. Bet ar tas svarbu ir reikalinga?

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų taryba

Parengė B. Jasaitienė ir A. Šmulkštienė

Naudotasi įvairios spaudos medžiaga

Nuo gegužės pabrango persikelti į Kuršių neriją

Persikelti keltu į Kuršių neriją nuo šiol kainuos beveik dvigubai brangiau – nuo gegužės 1 d. AB "Smiltynės perkėla" įvedė vasaros sezono kainas. Perkelti lengvąjį automobilį vasaros sezono metu iki rugsėjo 30 d. kainuos 40 litų. Ne vasaros sezono metu už automobilio perkėlimą reikia mokėti 22 litus.

Automobilių perkėlimas, palyginti su praėjusia vasara, smarkiai pabrango – pernai tai kainavo 28 litus.

Nuo balandžio mėnesio automobilių vairuotojai keldamiesi į Kuršių neriją perka bilietus persikėlimui į abi puses.

Keleivių perkėlimas nuo gegužės 1 d. pabrango 40 centų – dabar tai kainuoja 1 litą ir 40 centų.

Nuo gegužės 1 dienos bilietų kainos pasikeitė dėl padidėjusio kuro, elektros energijos kainų ir įvesto 5 procentų PVM.

Nemokamai į Kuršių neriją bus keliaimi vaikai iki 7 metų, keltų darbą kontroliuojantys pareigūnai, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta

tvarka, taip pat Kuršių nerijos gyventojai.

Keltis su 80 procentų nuolaida gali I grupės invalidai, pasipriešinimo okupacijoms dalyviai, kariai savanoriai, sulaukę 70 metų ir vyresni.

Už pusę kainos bus keliaimi II grupės invalidai, buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, pateikę pažymėjimą, Lietuvos nepriklausomybės gynėjai, tapę invalidais dėl 1991 sausio 13-osios, žuvusiųjų Lietuvos nepriklausomybės gynėjų šeimos nariai, asmenys, sulaukę 70 m. ir vyresni, vaikai nuo 7 iki 10 m.

Pagal naują transporto lengvatų įstatymą, lengvatų nebeturės pensininkai iki 70 metų, moksleiviai nuo 10 metų ir studentai.

Vasarą dirba visi penki bendrovės "Smiltynės perkėla" keltai: 70 tonų kėlimo galios "Kintai" ir "Nida", ir trys 120 tonų kėlimo galios "Žalgiris", "Nemunas" ir "Baltija". Per dieną keltai pajėgūs perkelti po kelis dešimtis tūkstančių keleivių.

ELTA

KAUNO MIESTE KETINAMA APRIBOTI GREITĮ

Kauno saugaus eismo komisija nusprendė siekti, kad mieste iki rugsėjo 1 d. būtų sumažintas didžiausias leidžiamas automobilių eismo greitis. Planuojama, kad mieste didžiausias leistinas greitis bus 50 km per valandą.

Pasak komisijos nario Kelių policijos vyriausiojo inspektoriaus Vyto Lukoševičiaus, "suomiu mokslininkai nustatė, kad 60-65 km/h greitis pėstiesiems

yra beveik mirtinas".

V. Lukoševičiaus teigimu, daugelio Europos valstybių miestuose didžiausias leidžiamas greitis – 50 km/h. Tokios taisyklės galioja Latvijoje ir Estijoje. Kaip pavyzdį pareiškė pateikė, kad Kaune pernai keliuose žuvo 32 pėstieji, o perpus mažesniame Suomijos mieste Espo – tik vienas.

Omnitel Laikas

Palestinos namai internete

Pagaliau Palestinos valstybė turi savo namus, bent jau internete. Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN) nusprendė pripažinti "ps" Palestinos valstybės domenių vardus.

Pirmą kartą Palestinos vadovai, kurie už Palestinos valstybę kovoja jau kelis dešimtmečius, paprasčiausiu būdu paduos valstybių ir teritorijų kodų sąrašą. Šis sąrašas, pavadintas ISO 3166-1, yra pagrindinis šaltinis, kuriuo remiamasi kuriant valstybinių domenių vardus. "Po dviejų metų atidėlio-

Jungtinės Tautos ... nutarė, kad šis kodas turi būti skirtas Okupuotoms Palestinos Teritorijoms", - skelbiama ICANN ataskaitoje.

Valstybių kodų domeniniai vardai nurodo prijungto prie interneto kompiuterio kilmės vietą. Lietuvą nurodo raidės ".lt" vardo gale, JAV - ".us", Japoniją - ".jp" ir t.t. Tokie domenai, kaip ".com" ar ".org" yra skirti viešam naudojimui, o valstybių domenai yra kuriami ir tvarkomi atskirų valstybių. Oficialus Palestinos domenių vardo suteikimo prašymas buvo paduotas 1997 metais, bet ICANN pradėjo jį nagrinėti tik 1999 metų spalį, kadangi iki tol Palestina neturėjo kodo ISO 3166-1 standarte.

News Wire

Kaunas

A. Balbieriaus nuotr.

NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY NEW JERSEY SENTRY REALTY, INC. 33 E. Railroad Ave., Jamesburg, NJ 08831. Tel.: (732) 521-1611. FAX 732-521-0034. Jei norite pirkti namą, žemės plotą, komercinį pastatą ar nuomotį namą puikioje Centrinėje New Jersey dalyje, maloniai kviečiame kreiptis į NJ Licensed Real Estate agentę ZINERĄ A. MACYS (kalba lietuviškai). Namų tel.: (732) 521-5556 arba (732) 521-1916. Centrinė New Jersey dalis yra puiki vieta gyventi tiek jaunoms šeimoms, tiek pensininkams. Geros mokyklos. Patogus susisiekimas su prekybos centrais ir darbais. Gerai žinomos pensininkų namų bendruomenės.

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: sigecycle@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 : 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALE -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

UŽVENČIO, PLOKŠČIŲ ir BUBIŲ miesteliai turi herbus

LR Prezidento Valdo Adamkaus pasirašytais dekretais Užvenčio, Plokščių ir Bubių miesteliai nuo šiol turi savo herbus.

Dešiniajame Ventos upės krante įsikūrusio Užvenčio miestelio herbe, raudoname lauke virš sidabrinės banguotos išgaubtos juostos skydo papėdėje vaizduojamas auksinis žirgas su sparnais - Pegasas, simbolizuojantis kūrybingumą. Užvenčio miesto herbo etaloną padarė dailininkas Arvydas Každailis.

Kadangi Užventis iki šiol herbo neturėjo, Heraldikos komisijos teigimu, buvo ieškota tokių simbolių, kurie atspindėtų vietovės specifiką (geografinę padėtį - už Ventos), taip pat simbolių, įprasminančių garsius praeities kūrėjus - rašytoją, žurnalistą ir redaktorių Povilą Višinskį, čia kurį laiką gyvenusį ir kūręs Žemaitę (Juliją Beniuševičiūtę-Žymantienę), netoli Užvenčio besidarbavusią Šatrijos Raganą (Mariją Pečkauskaitę).

Todėl herbe vaizduojama sidabrinė išgaubta juosta simbolizuoja Ventos upę, o virš jos esantis Pegasas - garsius kūrėjus. Sparnuotą žirgą savo herbuose pavaizdavo garsūs Europos kultūros veikėjai, tačiau miestų heraldikoje Pegasas yra gana retas. Mūsų krašte bene vienintelis kunigaikštis Boguslovas Radvila 1658 metais Pe-

gasą leido naudoti Slucko miestui, tuomet priklausiusio Lietuvos Didžiąjai Kunigaikštystei, herbe.

Dailininko Rolando Rimkūno sukurtame mėlyname Plokščių herbo skyde yra vaizduojamas auksinis varpas.

Dėl to, kad istorinio herbo netoli Šakių įsikūrę Plokščiai niekada neturėjo, buvo nutarta herbe pavaizduoti varpą. Plokščių bažnyčioje yra 1573 m. išlietas žalvarinis varpas. Varpas sietinas ir su miestelyje gyvenusiu žymiu lietuvių tautinio atgimimo veikėju Petru Kriaučiūnu ir pas jį dažnai besilankiusiu Lietuvos himno autoriumi, "Varpo" įkūrėju Vincu Kudirka.

Simbolių kalboje varpas yra ryšio tarp dangaus ir žemės simbolis. Paplitęs įsitikinimas, jog jis perspėja ir apsaugo nuo artėjančių nelaimių, jo skambesys praneša geras naujienas, pergalės.

Netoli Šiaulių, abipus Dubysos įsikūrusio Bubių miestelio herbe vaizduojamas juodas kurtinys, jo kakta - raudona. Tai dailininko Rolando Rimkūno parengtas etalonas.

Istoriniai faktai rodo, kad Bubių apylinkėse gyventa nuo seno. Legendoje pasakojama, kad senovėje Bubių gyvenvietė supė didžiuliai miškai, kuriuose buvo daugybė kurtinių. Nuo jų baubėjimo esą ir kilęs miestelio vardas.

ELTA

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

Šventinis
Prelato Jono A. Kučingio
pamokslas**Sekminių
sulaukus**

Mieli broliai, Kalėdos, Velykos ir Sekminės yra didžiausios mūsų tikėjimo šventės. Kaip Kalėdos nedaug ką tereikštų, jei nebūtų Velykų, Kristaus Pri-

sikėlimo, taip lygiai ir Velykos yra visiškai suprantamos tik Sekminių šviesoje, atpirkimo misterijos užbaigime.

Sekminės, graikiškai "Pentecost", penkiasdešimtoji, tai 50 dienų nuo Velykų.

Sekminės buvo ir žydų šventė. Ji buvo taip pat švenčiama 50 dienų po Passover, žydų Velykų. Per Sekmines žydai rinkdavosi iš visų Romos imperijos vietų. Ši šventė jiems buvo kaip padėkos diena už dešimties Dievo įsakymų davimą ir derliaus šventę.

Šis metinis žydų subėgimas į Jeruzalę buvo palanki aplinkybė Kristaus pažadėtosioms šventosioms Dvasios artėjimui. Mat susirinkę žmonių būriai ir išgyvenę tuo metu Jeruzalėje vykusius įvykius, juos išnešiojo po plačias imperijos sritis ir tuo daug padėjo plisti Kristaus Evangelijai.

Prie Paskutinės vakarienės buto, kur buvo susirinkę apaštalai, slankiojo smalsuolių būriai. Ūmai iš dangaus pasigirdo užesys, tarsi būtų kilęs smarkus vėjas, ir jie išvydo apaštalus su ugnies liežuviais virš jų galvų ir išgirdo kalbančius svetimomis kalbomis. Apaštalai, iki tol buvę bailūs, kupini baimės ir netikrumo, tapo drąsūs ir pilni užsidegimo. Šv. Petras, kaip visų apaštalų vadas, pareiškė miniai, kad Šv. Dvasios atėjimu yra baigtos Senojo Įstatymo pranašystės ir kad jos išsipildė Kristaus asmenyje. Daugelis žmonių pirmą sykį išgirdę apie Kristų, apie Naująjį Mozę, kuris dabar turi būti skelbiamas visam pasauliui ir tai turi būti vykdoma per Kristaus įkurtą Bažnyčią. Eklezija. Todėl suprantama, kodėl Sekminės yra vadinamos ir Bažnyčios gimimo diena - Kristaus atėjimu Abraomo, Izaoko ir Jokūbo žydiškoji Sinagoga baigė savo dienas. Tai buvo aiškiai parodyta, kaip liudija Sven-tras-tis, kai, Kristui mirus ant kryžiaus, Saliamono šventyklos užuolaida perplyšo į dvi dalis. Ir Sekminių dieną, išgirdę ir priėmę Petro skelbiamą žodį buvo pakrikštyta apie 3000 žmonių. Taigi per Sekmines Bažnyčia, gavusi šv. Dvasią, buvo galutinai subrandinta, visiškai ir aiškiai paruošta plėtrai, jos universalinei, visumotinei misijai pasaulyje.

Toliau. Šv. Paulius, kalbėdamas apie Bažnyčią, dar labiau iškelia jos dvasinį pobūdį, kai kalba apie Bažnyčią kaip Kristaus mistinį, dvasinį kūną. Pagal šv. Paulių bažnyčios galva yra Kristus, o jos siela - Šv. Dvasia. Todėl ir šia prasme galime sakyti, kad Bažnyčia gimė Sekminių dieną, nes tada ji buvo pakrikštyta Šv. Dvasia.

Šv. Dvasios dėka, kaip sako Paulius, mes esame "išrinktoji rasė, karališkoji kunigystė, šventoji ir išrinktoji tauta". Tai nėra tušti žodžiai, tai realybė. Ir jeigu jos jėgos neįveikiame, tai mums reikia vairuotojo, o juo turi tapti kiekvienas pakrikštytas ir sutvirtintas krikščionis, gavęs Šv. Dvasios. Todėl reikia ne tik turėti Šv. Dvasią, bet jai visiškai atsiverti, ji turi mums veikti, kurti, pražysti Dievo ir artimo meilės žiedais. Šv. Dvasia ne tik turi persmelkti mus pačius, mūsų gyvenimą, ji turi veikti kitus, mūsų gyvenamąją aplinką ir visą pasaulį. Tik tada mes galime tikėtis naujos epochos, naujų laikų, naujos aušros.

Kristus kalbėjo: "Dar daugel jums turėčiau kalbėti, bet dabar jūs negalite pakelti. Kai ateis toji Tiesos Dvasia, jūs ji ves į tiesos pilnatvę" (Jn 16, 12-13). "Ji ateis ir parodys pasauliui, kaip jis klysta dėl nuodėmės, dėl teisybės, dėl teismo" (Jn 16, 8). "Kai ateis Globėjas, kurį Jums atsiųsiu nuo Tėvo, - Tiesos Dvasia, kuri eina iš Tėvo, - jis toliau liudys apie mane. Ir jūs liudysite, nes nuo pradžios su manimi esate buvę" (Jn 15, 26-27).

Tačiau Kristus mokslas nėra automatas, iš kurio, mygtuką paspaudus, iššoka norimas daiktas. Krikščionybę reikia išgyventi. Ji yra tekanti srovė, o ne ežero stovintis vanduo. Anot šv. Augustino, visada sena ir visada jauna. Ji yra ne tik 2000-čių metų senelė, bet ir mūsų dienų jaunuolė, mūsų laikų krikščionybė. Todėl kiekvieno amžiaus žmonės yra atsakingi už krikščionybės pasisekimus ir vargus. Ir mes, kaip ir apaštalai, dvasininkai ir pasauliečiai, esame Kristaus liudytojai ir atsakovai savo amžiaus laike. Pasaulis yra toks, kokie mes esame, ir mes esame tokie, koks yra pasaulis. Pasaulis yra mūsų fotografija, mūsų paveikslas. Todėl, jei mes norime matyti naują pasaulį, patys turime tapti naujais, jei mes norime matyti pasaulį geresnį, patys turime tapti geresniais. Jeigu šiandien pasaulyje tamsu ir žvaigždžių nematyti, tai pasaulyje yra per daug debesų arba nebėra žvaigždžių. Kristus iš mūsų nieko nereikalauja, kas būtų neįmanoma ir nepakeliamas.

Todėl šiandien, švesdami Sekmines, prašykime, kad Šv. Dvasios paveikti mes taptume žmonėmis tvirtos tikėjimo, tvirtos dvasios, tvirtos charakterio, tvirtų moralinių nusistatymų; žmonėmis tvirtais Dievo ir artimo meile, tvirtais ištvermėje, tvirtais kentėjimuose, tvirtais mirtyje. Didžioji mūsų tautos pedagogė Marija Pečkauskaitė šį Kristaus seko kelią taip nusako: "Kilti ir kelti, ir šiame dulkių pasaulyje veikliai tarnauti šviesos pasauliui".

Sausros demonai Lietuvoje

Alis Balbierius

Ankstyvas, dieviškai gražus šių metų pavasaris dėl sausras ir šalnų tampa stichine nelaime. Ne tik Lietuvoje, bet ir dalyje Europos. Žmonės, ypač seneni, net prakalba apie pasaulio pabaigą, vėl prisimenamos tūkstantmečių ribos pranašystės. Nesimiega žemdirbiams, kuriems derlius - jų gyvenimo ir pragyvenimo pamatas.

Iš tiesų, pavasario ankstyvumas buvo šiek tiek neįprastas. Balandžio paskutinėmis dienomis skleidėsi ir žydėjo ažuolai ir ažuoliukai, o vėliau - daug kur nušalo, pajuodo. Kaip ir daugybė kitų sodinukų - pasodintų tiek soduose, tiek miškininkų. Balandžio 30-ąją savo akimis mačiau, kaip pasodintos daržė žydėjo laukinės žemuogės, o tą pačią dieną Palangos paplūdimiuose ir jūroje knibždėte knibždėjo žmonės, lyg būtų rugpjūtis... Tačiau šimtmečių

tiniais, rašė: "1185/86 žiemą sausio m. žydėjo medžiai, vasario mėnesio obels jau turėjo riešuto didumo obuoliukus, o gegužės mėn. jau buvo nukusius vaisių".

Tačiau šįsyk - ne apie ankstyvų pavasarių stebuklus, o apie sausras. Jos yra amžinas gamtos reiškinys, patinka tai mums ar ne. Dažniausiai dėl padidėjusio Saulės aktyvumo, kitų biosferos reiškinų sausras demonai per visą istoriją periodiškai išlenda iš savo slėptuvių ir naikina visa kas gyva. Taip pat amžinas reiškinys - gyvybės galia, jos sugebėjimas prisikelti, atgimti išdegusiose žemėse. O sausras senovė lydėjo ne tik ekonominius nuosmukius, maisto ir pinigų stygius. Amžinasis istorinis sausrų palydovas buvo badas, maras, masinės gyvulių ligos - epizootijos ir žmonių mirtys. Mūsų klimato juostoje

Sausros laikrodis

A. Balbieriaus nuotr.

bėgyje ankstyvi pavasariai nėra joks stebuklas. Štai 1923 m. "Kosmos" žurnale P. Dovydaitis, remdamasis istoriniais šal-

per ilgus šimtmečius tokių pražūtingų sausrų būta gan daug.

Apie XIX a. 1850 metais bu-

vusią sausrą Lietuvoje I. Končius knygoje "Žemaičių šnekos" (1996) rašė: "Viskas išdegė, išdžiūvo, niekas neužderėjo. Krito gyvuliai. Nebuvo vandens šuliniuose. Išdžiūvo tvenkiniai. Iš niekur jokios pagalbos. Žmonės vertėsi kaip kas išmanė.

žiaurios sausras pasikartodavo periodiškai, nuo kelių iki kelių kartų per šimtmetį. Daug sausrų būta XVIII amžiuje. Sausrų metu į Lietuvą iš pietinių kraštų kartais atskrisdavo ir godžių skėrių debesys, prabaigdami paskutinę, karščio iška-

Net ir per sausrą Lietuvos pelkėse dar esama vandens

Skuto karklų, jaunesnių gluosnių ir šakų žievė, rinko beržo, alksnių, lazdynų žirginius, džiovino, malė, kepė, sakykim, duoną ir valgė. Ir medžiai buvo suvargę - nesultinga gluosnio žievė, labai mažai žirginių, ir tie patys maži, viena mediena, be įprastų sulčių".

Knygoje "Neįprastų tūkstantmečio gamtos reiškinų metraštis" (1988) rusų tyrinėtojai E.P. Borisenkov ir V.N. Paseckis labai vaizdžiai aprašo 1223 m. sausrą Lietuvos teritorijoje: "Vasara buvo tokia karšta, kad degė miškai ir durpynai. Dūmai buvo tokie tiršti, jog žmonės vienas kito neatiskirdavo. Paukščiai negalėdavo paskristi, krisdavo žemėn ir žūdavo..." Tokių apokaliptinių sausrų reginių, jos aprašymų senuosiuose metraščiuose bei knygosose būtų galima surasti daug.

Be bado, maro, maisto ir vandens stygiaus nuolatiniai sausrų palydovai yra ir gaisrai. Ypač nuo jų nukentėję miškai, o senovė kartais sudegdavo ištisi miestai ir kaimai.

Lietuvoje dideli miškų gaisrai lydėjo 1940 ir 1941 metų sausras. Štai 1941 m. įvyko net 2373 miškų gaisrai, išdegė 2338 ha. O nuostoliai - apie 1,2 mln. litų. Kitais metais išdegė jau 8323 ha, o nuostoliai jau buvo įvertinti net 8 mln. litų.

Praėjusiam tūkstantmetyje

muotą derliaus žalumą. Skėrių antplūdžius mini įvairūs metraščiai, net literatūros kūriniai.

Pasitaikydavo metų, kada, regis, visos gamtos negandos užplūdavo šalį. Prieš sausras "pasidarbuodavo" negailestingos šalnos, kruša. Pavyzdžiui, tokie buvo 1585 metai. Ypač ištisas valstybės, žmonių bendruomenės paveikdavo kelis metus iš eilės pasikartojančios sausras. Kartais po sausrų ne mažesnį badą ir marą sukeldavo šlapmečiai.

Net ir šiandien beveik nėra žinių, tikslesnių mokslinių tyrinėjimų bei apibendrinimų kaip žiaurios sausras veikia laukinių gyvūnų ir augalų, atskirų rūšių populiacijas, jų gausumo kaitą. Savaime aišku, kad sausi metai veikia kai kurių gyvūnų, ypač varliagyvių skaičių.

Ir šiemet mes nesame apsugoti nuo sausras demonų siautėjimo. Meteorologai gali konstatuoti ir spėlioti, o gamta vis vien žais pagal savo amžinas taisykles. Pasiguosti sausrų metu galima nebent tuo, kad masinis badas ar maras, kaip senovėje, mūsų jau seniai nebelanko ir, tikėkimės, kad nebelankys. Tačiau kaip ir senovėje, ganėtinai nestabilių žmonių pasaulių tebeveikia ir gamtos nestabilumai, ypač sausmečiai ir šlapmečiai.

Valstybės vizija pasipriešinimo dokumentuose ir spaudoje (1940-1952 m.)

Artūras Vaitekaitis

7

Artūras Vaitekaitis, g. 1971.03.30 Jurbarko raj., Seredžiuje. 1989 m. baigė Kauno 39-ąją vid. mokyklą. 1991 m. įstojo į Vytauto Didžiojo Universitetą. 1995 m. įgijo humanitarinių mokslų bakalaurą diplomą. Diplominio darbo tema "Valstybės vizija pasipriešinimo dokumentuose ir spaudoje 1940-1952 m." Šiuo metu studijuoja VDU humanitarinių mokslų fakultete, istorijos magistratūroje, pirmame kurse.

Įvadas

Po Pirmojo pasaulinio karo Europą apėmė tautiškumo (nacionalizmo) idėja. Jos atsiradimą ir tokių staigų paplitimą skatino industrializacija ir miestų augimas, žmogaus nuasmeninimas. Žmogus pasijuto vienišas ir pradėjo ieškoti išsigelbėjimo. Jau XIX a. pabaigoje susiformavęs populizmas (nacionalizmo atmaina) propagavo smulkaus verslininko, kaimo ir mažų miestelių gyvenimą, kaip atsvarą didesniems miestams, pramonės koncentracijai. Todėl atsiranda mažo žmogaus tapatinimas su "liaudimi", o liaudies su "tauta", agituojama grįžti prie kaimo ir miestelių gyvenimo paprastumo. Ši idėja susilaukė didžiulio masių pritarimo. Nacionalizmas paveikė ir Lietuvos politinės minties raidą, nes be vidinių priežasčių buvo ir išorės: galingų ir agresyvių valstybių kaimynystė vertė tautą telktis į uždara grupę, stengiantis atsispirti ne tik prieš didžiųjų valstybių agresyvią politiką, bet ir prieš kultūrinę bei socialinę eksportą. Tiek geopolitine, tiek kultūrine prasme Lietuva visada buvo tarp Vakarų ir Rytų pasaulio. Todėl jai ypač buvo aktualu rinktis vieną ar kitą kryptį. Nedidelė visuomenės dalis

orientavosi į Rytus, tačiau didžioji dauguma laikė save Vakarų kultūros dalimi. Vakarietišką lietuvių tautos nusistatymą lėmė ir slaviškojo pasaulio baimė, o ją dar labiau stiprino SSRS ir Lenkijos agresyvi laikysena Lietuvos atžvilgiu. Tai nulėmė ir lietuvių rezistencijos griežtą nuostatą SSRS atžvilgiu. Vakarų demokratijų ir Vokietijos įtaka lietuvių kultūrai ir mentalitetui buvo didžiulė, ypač rezistencinio judėjimo metu. Pirmosios antisovietinės rezistencijos palankią laikyseną Vokietijos atžvilgiu nulėmė tiek SSRS konfliktas su Vokietija, tiek Vakarų demokratijų neveiklumas ir išdavikiška laikysena po SSRS agresijos prieš Baltijos valstybes. Pirmoji antisovietinė rezistencija žvelgė į Vokietiją, kaip į vienintelę realią jėgą, galinčią padėti nusikratyti sovietinės santvarkos. Todėl tuo laikotarpiu matome gana tvirtą tautinės valstybės idealą, su autorizmui būdingais bruožais, bandymą pritaikyti Italijos ir Vokietijos totalitarizmo doktrinas lietuviškai kultūrai (papildant katalikiškos kultūros detalėmis).

Valstybės atnaujinimo ir reformavimo idėjos kilo dar nepriklausomoje Lietuvoje. Buvo kuriamos įvairios valstybės pertvarkymo teorijos (36-ųjų generacija, Kazio Pakšto idėjos), kuriose, nujaudiant, kad Europoje bręsta didžiulis konfliktas, ieškota būdų, kaip rasti Lietuvos vietą kintančioje Europoje, išsaugoti tautinį individualumą ir valstybinę nepriklausomybę. Bet tuometinėje visuomenėje šios valstybės atnaujinimo idėjos buvo ignoruojamos, nepastebimos ir net išjuokiamos. Buvo ieškota bandymų ir oficialios valdžios lygmenyje (Baltijos Antantės idėja), tačiau tai liko tik projektuose, Lietuvos politikams nesugebant atsinaujinti, trumparegiškai vairuojant valstybę į politinę prarają.

Šias idėjas prisiminta tik netekus laisvės ir pradėjus pagrindinę kovą dėl valstybingumo atstatymo. Lietuvių rezistencijos sąjūdyje aktyviai pasireiškė jauni politinės ir filosofinės minties intelektualai, ignoruoti nepriklausomoje Lietuvoje.

Rezistencija turėjo valstybės idealą - kiekvienas pasipriešinimo aktas turi tikslą pakeisti dabartį į tobulesnę (kad ir sąlyginę) (mukelta į 4 psl.)

■ JAV ir Rusija birželio 4 d. sutarė sumažinti ginklų gamybą naudojamo plutonio atsargas ir įkurti bendrą raketų susekimo centrą, kuris pataisytų Rusijos pasenusios persėjimo sistemos padėtį. JAV prezidentas Bill Clinton ir Rusijos prezidentas Vladimir Putin birželio 4 d. per viršūnių pasitarimą Kremliuje pasirašė šias dvi sutartis ir dar du dokumentus.

■ JAV valstybės sekretorė Madeleine Albright, lydinti prezidentą Bill Clinton vizito Rusijoje metu, birželio 4 d. lankeši "Laisvės radijo" biure Maskvoje. Čia ją labiausiai domino žmogaus teisių padėtis, demokratinės ir spaudos laisvės Rusijoje, naujienų agentūrai "Interfax" sakė radijo stoties biuro vadovas Savik Suster.

■ Teroristai, birželio 1 d. Abchazijoje įkaitais pagrobę Jungtinių Tautų karinius stebėtojus, birželio 3 d. vakarą susiekė su Jungtinių Tautų (JT) karinių stebėtojų biuru Suchumyje ir pareikalavo už juos išpirkos. Tai naujienų agentūrai "Interfax" pranešė JT misijos Gruzijoje politinis sekretorius Veselin Kostov.

■ Kaip ir tikėtasi, Japonijos premjeras Yoshiro Mori birželio 2 d. paleido parlamento žemesniuosius rūmus ir nurodė birželio 25 dieną surengti pirmalikius rinkimus. Šiuo žingsniu išvengta opozicijos siūlomo nepasitikėjimo vyriausybės svarstymo aukštesniuosiuose parlamento rūmuose. Parlamento kadencija būtų baigusis spalio mėnesį.

■ Buvęs Ukrainos premjeras Pavlo Lazarenka tėvynėje kaltinamas išėikvojimu, Šveicarijoje - pinigų plovimu, o birželio 1 d. jam pareikšti kaltinimai ir Jungtinėse Valstijose. JAV federalinė didžioji prokurorų žiuri kaltina jį išplovus 114 mln. dolerių, kuriuos jis pasisavino, eidamas premjero pareigas.

■ Lenkijos Visuomenės nuomonės tyrimų biuro duomenimis, Laisvės sąjungos šalininkų skaičius pasiekė 14% ir tik 1% atsilieka nuo "Solidarumo" rinkimų akcijos. Tokio aukšto reitingo ši valdančiosios koalicijos partnerė dar nebuvo turėjusi per visus pastaruosius dvejus su puse metų.

VOKIETIJOS istorijos apžvalga

(pradžią praeitame nr.)

Šį procesą pradėjo Rudolfas I, įsigijęs Austrijos žemes. Kitą didelę patvaldybę rytinėje imperijos dalyje sukūrė Liuksemburgiečiai, įsigiję Bohemiją ir Moraviją. Įsigiję daugiau žemių, Habsburgai išsiplėtė visoje pietų Vokietijoje nuo Elzaso iki rytinių Alpių pakraščių.

Auganti teritorijų valdovų savivalda nenukentėjo nė pirmųjų Habsburgų laikais, o po Alberto mirties karališkas vainikas išsprūdo iš šios giminės rankų. Beje, po 140 metų šis vainikas vėl buvo atgautas. Po Habsburgų valdė Liuksemburgiečiai. Šios giminės karaliaus Henriko VII sūnus vedė paskutinąją Čekijos Pšemislidų palikuonę ir paveldėjo Čekijos sostą. Čekija prisijungė prie vokiečių imperijos. Liuksemburgiečiams viešpataujant, vokiečių imperijos vaidmuo daugiau buvo jaučiamas vidurio Europoje nei kitur. Kai Liuksemburgiečiai daugiau politikavo imperijos pakraštyje, pačioje Vokietijoje galutinai tvirtinosi magnatų bei kunigaikščių valstybės; savarankiškais tapo kai kurie laisvieji miestai.

Nuo 1438 metų į sostą vėl grįžo Habsburgai, kurie išlaikė Vokietijos imperijos sostą iki 1806 metų. Per paskutinius viduramžių šimtmečius riteriai, kadaise buvę imperatoriaus valdžios parama, neteko savo reikšmės. Greitai augo miestai, ir viduramžių pabaigoje kai kuriuose gyveno apie 2000 gyventojų. Miestai tapo kultūriniais ir ekonominiais centrais ir pradėjo kurti miestų sąjungas, kurios buvo reikšmingos poli-

tiniam gyvenimui. Pavyzdžiui, miestų sąjunga lėmė Hanse sąjungos politiką ir ekonomiką net už imperijos ribų.

XV amžiaus pabaigą ir XVI amžiaus pradžią vienas istorikas pavadino "Zeit der großen Wende" (Didelio posūkio laikas). Ir iš tikrųjų, tais laikais keitėsi politinis, ekonominis, kultūrinis ir socialinis gyvenimas. Prekybos sąjungos ir atskiros šeimos, pav., Fugger ir Welser Augsburgėje, pradėjo ankstyvo kapitalizmo epochą Vokietijoje. Jos labai greitai surado išėjimą į tarptautinę rinką, kuri dėl svarbių atradimų itin suklestėjo XVI amžiuje.

Gutenbergo knygų spausdinimo išradimas buvo svarbus veiksnys, paskatinęs Italijos humanizmo plitimą. Martynui Liuteriui paskelbus savo garsiąsias tezes, prasidėjo reformacija. Paveikti Liuterio mokslo apie krikščionių laisvę, valstiečiai sudarė 12 punktų programą (1525). Jie reikalavo atleisti juos nuo baudžiavos ir suteikti tikybinę ir ūkines laisves. Prasidėjo valstiečių karas, tačiau valstiečiai buvo per silpni kovoti su kunigaikščiais. Tuo metu imperijai vadovavo Habsburgų dinastijos atstovas Karolis V, kuriam atėjus į valdžią, Vokietija įsivėlė į ilgai trukusius ginčus su Prancūzijos karaliumi Francu I. Be to, iš pietryčių Vokietiją puolė turkai, kurie 1529 metais prasiskverbė iki Vienos. Vakaruose ir rytuose vyraujant įtampai, Vokietijoje klestint vadinamam nesutarimams, prasidėjo religinė katalikų, vadovaujamų imperatoriaus, ir protestantų, kuriems priklausė dauguma

kunigaikščių, kova. Imperatorius laimėjo šią kovą, tačiau vėl stiprėjanti kunigaikščių opozicija ir vėl prasidėjęs karas prieš Prancūziją privertė jį atsisakyti valdžios. 1555 metais Augsburgėje paskelbta religinė taika. Pripažinta kunigaikščių teisė laisvai pasirinkti katalikų ar Liuterio tikėjimą ir versti gyventojus jį išpažinti. Paskelbtas "Cuius regio, eius religio" (kieno žemė, to religija) dėsni. Augsburgio sutartis lėmė Bažnyčios priklausomybę nuo teritorijų kunigaikščių suvereniteto. Beveik visa šiaurės Vokietija iki Dunojaus virto protestantiška. Jėzuitų ordinas, iškūręs Kelne, Ingolstade (Bavarija) ir Vienoje, pažadino sąjūdį, pavadintą Katalikų Bažnyčios Renesansu arba kontrreformacija. Tęsėsi kova tarp katalikų ir protestantų, prasidėjo Trisdešimties metų karas. Tai buvo tikrai tarptautinis karas vokiečių žemėje, kuris baigėsi tarpvalstybine Vestfalijos taika (1648). Baigėsi ilgai trukusi kova dėl tikėjimo, bet buvo palaidota imperijos vienybė. Po Vestfalijos taikos Vokietija tapo daugiau nei 300 valstybių konglomeratu. Visus šiuos politinius vienetų formaliai jungė imperatorius ir bendras reichstagas, po Vestfalijos taikos tapęs "amžinu", be pertraukos posėdžiaus Regensburge. Pradėjo stiprėti atskirų valstybių įtaka. Labiausiai suklestėjo Brandenburg-Prūsijos valstybė, kurios kunigaikštis Fridrichas Vilhelmas I visas jėgas skyrė atgimimui.

Pakilimo, nepaisant turkų puolimo grėsmės, sulaukta ir Austrijoje. Kai turkai 1683 metais antrą kartą užėmė Vieną, vokiečių kunigaikščiai prisiminė savo atsakomybę ir kartu su Lenkija atrėmė Turkijos smūgį.

Vakaruose Prancūzijos karalius Ludvikas XIV pasinaudojo

Namas, kuriame gyveno Šileris

Vokietijos politiniu silpnumu ir sustiprino Prancūzijos įtaką. Jis prisijungė Elzasą, užėmė Strasbūrą. Tačiau taip vadinamas "saulės karalius" Liudvikas ir jo absoliuti monarchija buvo pavyzdys daugeliui vokiečių kunigaikščių. Politškai suskaidytoje Vokietijoje klestėjo menas ir kultūra. Konkurencija tarp atskirų kunigaikštystių paskatino jų vadovus puošti savo miestus rūmais, kurie dabar priskiriami prie gražiausių baroko architektūros paminklų.

Politiniu požiūriu svarbiausios buvo Prūsija ir Austrija. Dėl politinės įtakos augimo tapę priešininkėmis, jos tik spartino skaidymosi procesą. Po Utrechto taikos Austrijos politinė įtaka gerokai sustiprėjo, tačiau po kelių dešimtmečių situacija labai pasikeitė. Prūsijoje Fridrichas Vilhelmas I sukūrė griežtai organizuotą centristinę valstybę. Jam rūpėjo taupumas, valstybinių pajamų didinimas, kariuomenės stiprinimas; jis stengėsi plėsti dirbamos žemės plotus. Fridrichas Vilhelmas I pagarsėjo kaip didysis kolonizatorius. Sustiprinęs kariuomenę, jis ne tik galėjo atsispirti Austrijos smūgiams, bet ir užkariavo Šleziją.

Septynerių metų karas, kuris prasidėjo Vokietijos vidiniu karu, peraugo į tarptautinį konfliktą, kurio metu prūsus palaikė Anglija, o austrus - Rusija ir Prancūzija. Prūsijos pergalė buvo taip pat ir senosios imperijos pabaiga. Tačiau stiprėjanti prūsų valstybė jau buvo galima atpažinti Antrosios imperijos užuomazgas. Beje, Fridricho negalima vertinti tik kaip kariautojo. Jis savo valstybėje taip pat diegė ir švietimo idėjas, kuriomis buvo pagrįsta jo valstybinė reforma.

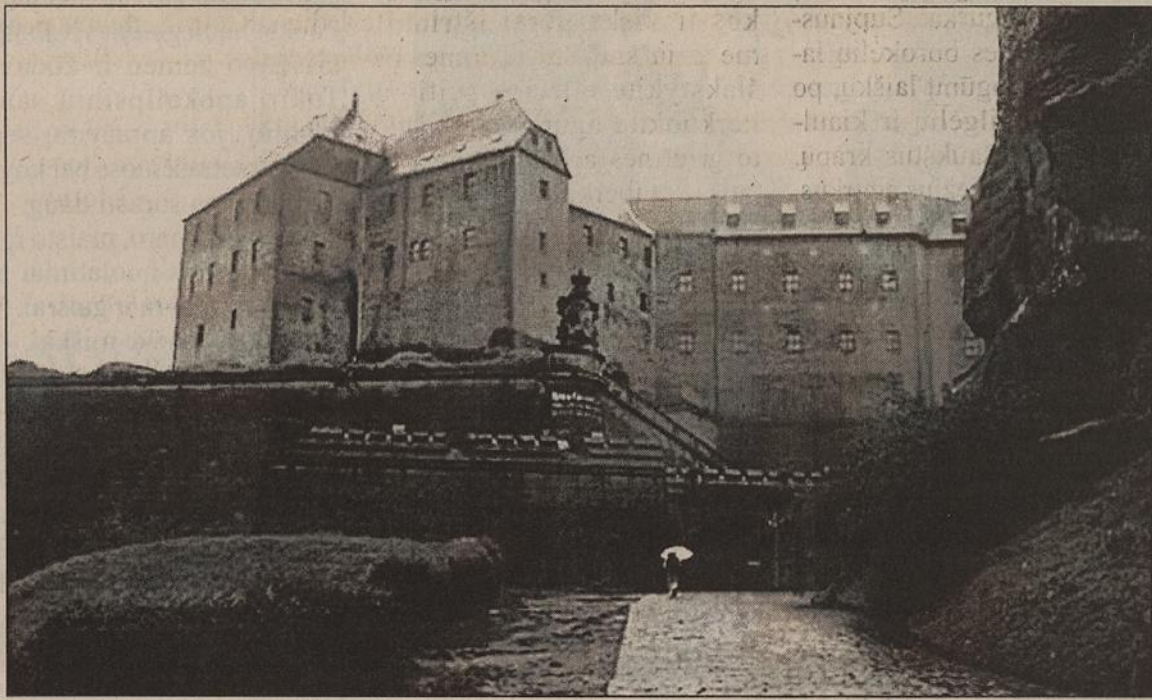
Prasidėjus Prancūzijos revoliucijai, Vokietijos buržuazija taip pat susidomėjo lygybės idėjomis. Tačiau Prancūzijai pradėjus grobiamuosius karus, Vokietijoje susiformavo koali-

cija prieš Prancūziją, kuriai vadovavo Braunšveigo hercogas Ferdinandas. Vokiečiai įžygiavo į Prancūziją ir prie Valmy susikovė su prancūzais. Po trumpo artilerijos apšaudymo armija turėjo pasitraukti. Po Valmy susidūrimo pasikeitė prancūzų grobiamosios politikos planai. Jie netrukus užgrobė vokiškus Nyderlandus ir vokiškas žemes iki Reino. Po nesėkmingo pasipriešinimo, Prūsijos karalius pasitraukė iš koalicijos ir sudarė taiką su prancūzais. Pagal Bazelio taikos sutartį kairysis Reino pakraštys atiteko prancūzams. Vokietijos imperija pasidavė naujai prancūzų Napoleono imperijai (nuo 1801 m.). Vokiečių valdovai pakluso Napoleonui. Jie vykdė reformas, naikino bažnytines valstybes ir mažasias kunigaikštystes, kelio liko imperijos miestų sujungę į stambesnius politinius vienetus. Po šios reformos pasiliko tik 39 vokiškų valstybių sąjunga. Šventoji Romos imperija Napoleono įsakymu 1806 metais buvo panaikinta.

Prūsija savo galią parodė tik 1812 metais, kai mūšį pralaimėjusi Napoleono armija grįžo iš Rusijos. Prūsijos karalius, iki šiol taktininkavęs Napoleonui, pradėjo kovą. Prūsai lėmė Leipcigo tautų (1813) ir Vaterlo (1815) mūšių pergalę. Po Vienos taikos Prūsijai atiteko pusė Saksonijos ir Vestfalija su turtingomis Ruhro kasyklomis ir pareiniais plotais.

1848 metais, prasidėjus Prancūzijos vasario revoliucijai, Vokietijoje vėl bandyta atkurti ir suvienyti valstybę. Frankfurto Šv. Povilo bažnyčioje susirinko garsusis Frankfurto parlamentas, išrinktas visuotiniiais visos tautos balsavimais, kuris bandė iš senosios imperijos dalių sukurti naują imperiją. Bandymas sukurti vieningą valstybę buvo nesėkmingas, nes Prūsija ir Austrija norėjo dominuoti naujoje imperijoje.

(mukelta į 6 psl.)

Königssteino pilis

Valstybės vizija pasipriešinimo dokumentuose ir spaudoje (1940-1952 m.)

Artūras Vaitiekaitis

1

(atkelta iš 3 psl.)

ateitį. Todėl šiame darbe bandysiu atskleisti lietuvių rezistencijos valstybės viziją-idealą, už kurį kovojo tauta.

Lietuvių rezistencijos 1940-1941 m. valstybės vizija Lietuvių pogrindžio bendrosios nuostatų valstybės klausimu

Pirmoji sovietinė okupacija užklupo tautą visiškai tam nepasirengusią ir suglumusią. Tačiau jau nuo pat birželio 15 d. visuomenėje prasidėjo pasyvus pasipriešinimas. Tai buvo daugiau asmeninio pobūdžio savo valios reiškinys. Jau birželio 20 d. ižymus Lietuvos politikos prelatas Mykolas Krupavičius applanke sovietų okupuotos Lietuvos prezidentą Justą Paleckį ir mėgino jį įtikinti, kad pokalbiuose su Sovietų Sąjungos vyriausybe jis naudotų visus priimtinius išmintingus sutarimus, siekdamas visų pagrindinio tikslo - išlaikyti Lietuvos nepriklausomybę.

Po rugpjūčio 3 d. prasidėjo naujas rezistencinio judėjimo etapas - kūrėsi pagrindinės organizacijos ir pradėjo veikti. Tauta atsigavo nuo patirtos okupacijos šoko ir ėmė priešintis. Jau rugpjūčio mėn. susikuria viena pirmųjų rezistencinių grupių - Lietuvos Nepriklausomybės partija, o rugsėjo mėn. Lietuva jau apimta viso tinklo pogrindinių grupių ir grupelių. Jos dar neturėjo aiškios programos, veikė atskirai. Jų veikla pasireiškė pogrindinės spaudos ir lapelių platinimu, smulkiu sabotazu. Rasti kokią programinę nuostatą valstybės klausimu dar labai sunku, nors, antra vertus, platinamų lapelių turinys ir pavadinimai aiškiai rodė pasipriešini-

mo grupių nuostatą ir viltį susigrąžinti Lietuvos nepriklausomybę: "Tegyvuoją nepriklausoma Lietuva", "Lietuva - lietuviams", "Kovok prieš komunistų partiją, prieš Staliną, prieš raudonąją armiją, už atkūrimą tautinės Lietuvos", "Kovok prieš Staliną, prieš raudonąją armiją, prieš žydus, už hitlerizmą ir restauravimą Smetonos". Lapelių turinys buvo labai įvairus: nuo liberalų iki kraštutinių nacionalistinių idėjų, rašyti įvairiausių pažiūrų ir socialinių sluoksnių rezistentų. Kas gi formavo pagrindinių pažiūrų? Tarpukario Europos visuomenė buvo apimta nacionalizmo filosofijos, tautiškumas (tautinės valstybės idėja: "Lietuva - lietuviams") kone susilygino su valstybingumu. Antra vertus, nebuvo aiškios tautinės valstybės koncepcijos, buvo ilgamasi, kad ir netobulos, tačiau savo valstybės ("už restauravimą Smetonos"), abstrakčios nepriklausomybės. Gyvuodama šalia Vokietijos, lietuvių rezistencija negalėjo atsispirti vokiečių propagandai, juo labiau tokiu sunkiu momentu - netekus nepriklausomybės, nes vienintelė viltis atgauti laisvę buvo - Vokietijos pagalba kaip reali jėga. Tikėtis kokios nors gilesnės valstybės koncepcijos tuo momentu neįmanoma, nes didžioji dalis tautos tarpukario metu buvo nustumta nuo gyvenimo, buvo abejinga politikai, o kita - politikai, filosofai - buvo sumišę, išblaškyti (dalis skubiai pasitraukė į Vakarus), o likę tėvynėje, suimti ir tremiami. Tautai, netekusiai valstybinės nepriklausomybės, nebuvo svarbu, kas stovi prie valstybės vairo ar kokia tos valstybės santvarka, - svarbiausia, kad tauta būtų laisva, kad jos nevargintų okupacinė kariuomenė ir administracija, kad tauta galėtų ramiai dirbti savo darbą, valdoma savo vyriausybės.

1940 m. spalio mėnesį susikūrė Laisvosios Lietuvos Sąjunga, vadovaujama J. Jablonskio. Ši organizacija jau buvo tikra pagrindinė organizacija su savo struktūra, spauda. Ji leido laikraštėlį "Laisvoji Lietuva", kuris buvo pirmas organizuoto pogrindžio leidinys, jame dirbo katalikiškos pakraipos jaunimas. Deja, sugebėta išspausdinti tik 3 numerius - bebaigiant spausdinti ketvirtą

numerį, visas redakcinis kolektyvas buvo suimtas.

1940.10.09 Vilniuje įvyko slapta pogrindžio grupių ir organizacijų suvažiavimas, kuriame nutarta centralizuoti krašte veikiančias organizacijas, suteikiant joms kryptingą veiklos pobūdį ir koordinuojant jų veiklą. Buvo įkurtas Lietuvių Aktyvistų Frontas, kuris turėjo vienyti įvairiausių politinių nusistatymų ir socialinės padėties rezistentus. Lietuvių Aktyvistų Frontui (toliau - LAF) buvo pavaldžios įvairios organizacijos, išlaikiusios savo pavadinimus.

1940 m. rugsėjo 19-25 d. Romoje vyko Lietuvos pasiuntinių pasitarimas, kuriame dalyvavo likę užsienyje Lietuvos pasiuntiniai. Konferencijos metu buvo svarstomas Lietuvos egzilinės vyriausybės sudarymo klausimas, įkurtas Lietuvos Tautinis Komitetas, remiantis teisėtai konstitucinių organų pasiuntiniais suteiktais įgaliojimais atstovauti nepriklausomai Lietuvos valstybei, kalbėti jos vardu ir ginti jos interesus. Tautinis komitetas turėjo derinti visų lietuvių darbą Nepriklausomai Lietuvai atstatyti ir rūpintis Lietuvos reikalais, kol Lietuvos nepriklausomybė bus atstatyta. Lietuvių Tautinis Komitetas parengė atsisaukimą į tautiečius, kuriame sakoma, jog "lietuvių tauta, pasimokiusi iš praeities, atkurs savo Valstybę tobulesnę, gražesnę, teisingesnę".

Lietuvių aktyvistų fronto požiūris į valstybę

1940.11.17 Lietuvos Respublikos pasiuntinio K. Škirpos bute įvyko steigiamasis LAF susirinkimas, kuriame dalyvavo įvairiausių politinės orientacijos žmonės, pasitraukę iš sovietų okupuotos Lietuvos į Vokietiją ir pasiryžę susigrąžinti nepriklausomybę. Susirinkime dalyvavo krikščionių demokratų (P. Karvelis, A. Maceina), tautininkų (T.B. Dirmeikis, A. Valiukėnas), nacionalistų (J. Dženkaitis), voldemarininkų (J. Pyragius, S. Puodžius) ir socialdemokratų (P. Ancevičiaus) atstovai.

(bus daugiau)

Sveikatos kertė

Kaip atjaunėti be chirurgo pagalbos

Jeigu kasdien sirdingai juoksitės, gyvenimą prailginsite 8 metais. Kas miega 7 valandas ir valgo sveikus pusryčius, laimi dar 6 metus. Bent taip rašo laikraštis „Vital“. Mūsų tikrasis amžius yra biologinis amžius, kurį galime reguliuoti sveikai gyvendami. Tie, kurie išnaudoja visus šansus, gyvenimą gali prailginti net 25 metais.

Šias išvadas padarė amerikiečių gydytojas Michael Roizen, atlikęs 25,000 tyrimų analizę. Jo knyga „Tikrasis gyvenimas“ („Real Age“) iki šiol platinama tik Amerikoje, tuoj po pasirodymo tapo itin skaitoma. Interviu su „Vital“ Roizen pažymi, kad pagal gimimo liudijimą jam 53 metai, nors jo biologinis amžius 39,2 metai. „Mūsų kūnas nežiūri į jokių kalendorius“ – sako jis. Kas norėtų prailginti savo gyvenimą, turėtų treniruotis ir turėti gerų draugų. Sveika

Organizmas priima svetimą organą kaip savo

Mokslininkai iš Cambridge Universiteto padarė didelį atradimą transplantologijoje. Jiems pavyko priversti imuninę sistemą palaikyti svetimą organą savu. Pacientui nebereikėjo vartoti imuninę sistemą slopinančių vaistų. Šiuos vaistus paprastai reikia vartoti ilgą laiką, be to jie turi labai didelį šalutinį poveikį.

mityba tokia pat svarbi kaip raištas. Tie, kurie nesportuoja ir rūko, trumpina savo gyvenimą.

Paveldėjimas turi įtakos tik 30%. Visa kita yra mūsų rankose. Čia priklauso ir, pavyzdžiui, šalmo užsidėjimas, nes riziką taip pat reikia įskačiuoti. Mobilieji telefonai trumpina gyvenimą, o dideli automobiliai – priešingai. Tokie įvykiai kaip partnerio mirtis, teismas ar kitokie ilgalaikiai psichikos apkrovimai gali kainuoti net 8 metus. Sveika mityba, streso nugalėjimas bei sportas padeda vėl grįžti į pusiausvyrą.

Natūralus senėjimo procesas prasideda, pasak „Vital“, vėliausiai nuo 30 metų. Vyrai nuo savo pajėgumų viršūnės pradeda „lipti“ trečiojo dešimtmečio pabaigoje, o moterys ketvirtąjo viduryje.

„EOnline“

Organizmas priima

svetimą organą kaip savo

Pacientai prieš operaciją gauna medikamentų, kurie išžudo visas imunines ląsteles. Po transplantacijos jos vėl atsigauna ir palaiko naują organą savu. Naujas atradimas buvo išbandytas su 30 pacientų. Daugelis operaciją pernešė be aštrios imuninės reakcijos, kuri paprastai būna po transplantacijos.

News Wire

New Yorko Lietuvių Atletų klubo moterų komanda, laimėjusi pirmą vietą sporto šventėje Baltimorėje, MD, gegužės 6-7 d.d. Nuotraukoje (iš k. į deš.): stovi - Jolanda Melnikaitė, Rita Breivaitė, Evelina Breivaitė; sėdi - Rasa Sideikytė-Wayes, Žydrė Sakalauskaitė, Kristina Žemaitytė. A. Jankausko nuotr.

Amerikos lietuvių katalikų praradimai

„Svetimi savojoje bažnyčioje“ rašinyje (Lietuvos rytas, 2000.04.03) buvo paliestos Amerikos lietuviams katalikams jautrios problemos. Iš tiesų, šio straipsnio antraštė yra dar per švelni. Kaip žinome, daugelis lietuvių pinigais pastatytų bažnyčių, parapijų pradžios mokyklų, ligoninių, senelių prieglaudų jau senokai atiteko svetimams arba buvo nugriautos (tokio likimo susilaukė pati seniausioji Chicagos lietuvių – šv. Jurgio parapijos bažnyčia, kuri prieš šį sunkiai įsivaizduojamą žygį dar buvo gražiai atnaujinta ir niekam neturėjo kelti rūpesčių). Dalis lietuvių katalikų bendruomenių pinigais pastatyto turto buvo parduota, ir pinigai, be abejo, iškeliavo į Vatikaną.

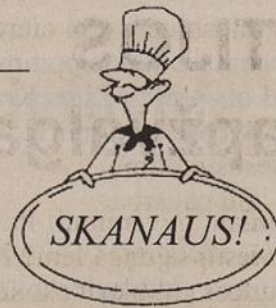
Gera, kad dabar apie tokius lietuviams skaudžius reiškinius

jau išdrįsta kalbėti net patys mūsų katalikų veikėjai. Tad ir minėtame rašinyje pacituotas vieno iš šių veikėjų, dr. P. Kisieliaus prisipažinimas, kad katalikų Bažnyčioje nėra demokratijos, yra savotiškai naujas ir sveikintinas dalykas.

Tačiau, žinoma, vien tik kalbų nepakanka. Reikia ir veiksmų, o jų, deja, tų žodžių autorius, kovoje dėl lietuviškų pamaldų laiko (o beje, ir kitų lietuvių veiklų svarbių dalykų šv. Antano parapijoje) nepažino. Jis buvo pirmasis, kuris šių metų sausio 3 d., pasikvietęs pas kleboną ir šiam pasiūlius lietuviškomis pamaldoms 7 valandą ryto, maldavo bent 9-tos valandos ir tik vėliau, kitų tautiečių sugėdintas, bent žodžiais tęsė kovą už anksčiau buvusį laiką.

Šv. Antano parapijai Cicero

Salotos

Pupelių salotos

100 g pupelių, 2 pomidorai, 2 svogūnai, petražolės, aliejaus, prieskonių. Papeles išvirkite, svogūnus pakepinkite aliejuje, pomidorus supjaustykite. Visą sumaišykite, įberkite petražolių, prieskonių.

Žalių agurkų salotos

200 g agurkų, 100 g šviežių pomidorų, 2 šaukštai susmulkintų krapų, arbatinis šaukštelis aliejaus. Agurkus sutarkuokite stambia tarka, sudėkite smulkiai supjaustytus pomidorus, įpilkite aliejaus, užberkite krapų.

Ridikėlių salotos su lapais

200 g ridikėlių su lapais, 2 šaukštai grietinės, 1 šaukštas aštrus pomidorų padažas. Ridikėlių lapus ir stiebus supjaustykite, branduoliukus sutarkuokite burokine tarka, grietinę sumaišykite su padažu ir užpilkite salotas.

Ridikėlių salotos su varškės

Ridikėlius su lapais supjaustykite, apšlakstykite apelsinų sultimis ir įdėkite riebios varškės. Galite įpjaustyti kelis svogūnų laiškus.

Burokėlių lapų salotos

Burokėlių lapai, gyslotis, svogūnų laišukai, garšva, krapai. Supjaustykite 2 stiklines jaunų burokėlių lapų, stiklinę svogūnų laišukų, po 0,5 stiklinės gysločio lapų, garšvos ir krapų. Visą sumaišykite, sutrinkite mediniu šaukštu ir užpilkite grietinės padažu.

Buroklėlių lapų ir šviežių agurkų salotos

Burokėlių lapai, dilgėlės, kiaulpienės, svogūnų laišukai, krapai, švieži agurkai. Supjaustykite 2 stiklines burokėlių lapų, stiklinę svogūnų laišukų, po 0,5 stiklinės dilgėlių ir kiaulpienių lapų, 2 šaukštus krapų, sutarkuokite 2 šviežius agurkus.

priklausiau nuo pat atvykimo į JAV – 1949 m. rudens. Parapijos bažnyčioje yra pakrikštyti visi mano keturi vaikai, kurie vėliau praleido po 8 metus besimokydami šios parapijos pradžios mokykloje. Iš parapijos bažnyčios buvo palaidoti ir mano abu tėvai bei brolis.

Teko dalyvauti šimtuose šioje bažnyčioje bei mokyklos salėje vykusiuose įvairiausių lietuviškų renginių, pramogų, susirinkimų, kuriuos ruošė lietuviškos organizacijos, nes čia virė ne vien tik katalikiška, bet ir lietuviška veikla. Apie tai šimtus rašinių esu parašęs įvairiuose išeivių lietuvių leidžiamuose laikraščiuose.

O dabar – jau viskas praeityje. Dabar šioje lietuvių kolonijoje tebegyvenančių ir nespėjusių numirti tautiečių ausyse skamba lietuvių parapijos su jos visu turtu pakasynų gaidos. Tai kas, kad į šią apylinkę atvyko šimtai naujų ir jaunų tautiečių iš Lietuvos?

Klebonas kun. Jim Kastigar savo akyse mato gražesnę dolerio ženklą iš nelegaliai per sieną iš Meksikos plūstančių labai religingų atėjūnų tarpo, o vyskupijos raštinėje sėdintis ir parapijų reikalus tvarkantis lenkų kilmės vyskupas šiuos klebono „žygdarbius“ toleruoja. Šv. Antano parapijos raštinėje dabar, vietoje vienos lietuvių tarnautojos, plūša septynios meksikietės, kurios toli gražu neapsiriboja vien tik religiniais naujai atvykusiųjų meksikiečių reikalais.

Dabar, kuomet ankstesnės lietuvių emigrantų kartos pinigais pastatytos lietuvių parapijų bažnyčios bei kiti pastatai vys-

Viską sumaišykite ir užpilkite grietine.

Morkų ir agurkų salotos

200 g morkų, 100 g agurkų, 2 šaukštai susmulkintų krapų, skiltelė česnako, arbatinis šaukštelis medaus, šaukštas grietinės. Morkas rupiai sutarkuokite, agurkus supjaustykite griežinėliais, įdėkite smulkiai supjaustytą česnako skiltelę ir gerai ištrinkite. Grietinę sumaišykite su medumi, supilkite į salotas, išmaišykite ir užbarstykite krapų.

Žalių žiedinių kopūstų salotos

200 g smulkiai supjaustytų žiedinių kopūstų, 50 g kubeliais supjaustytų žalių morkų, 100 g šviežių agurkų. Užpilkite grietine, galima užberti krapų.

Saldžios pomidorų salotos

Pomidorus supjaustykite kubeliais, įdėkite dirbtinio medaus ir rūgšties grietinės, galima užberti krapų.

Žalių moliūgų salotos

200 g gabaliukais supjaustyto moliūgo, truputis krapų, 2 šaukštai grietinės. Visą išmaišykite.

Kopūstų salotos su šviežiais agurkais

Salotoms tinka tik baltas truputis kopūstas. Jį smulkiai supjaustykite, įdėkite susmulkintų svogūnų laišukų, įberkite druskos ir viską gerai ištrinkite mediniu šaukštu. Tuomet pašlakstykite citrinos sultimis, įtarkuokite agurko, įmaišykite grietinės arba įpilkite aliejaus ir apibarstykite krapais.

kupų yra atiduodami kitaip, kyla mintis: kodėl Amerikos lietuviai tikintieji neišvystė lietuvių katalikų tautinės bažnyčios, kuri mūsų kaimynų, irgi labai pamaldžių katalikų – lenkų – tarpe JAV buvo ir tebėra stipri?

Lietuvių katalikų tautinės bažnyčios kunigo M. Valadkos 1970 m. Skranton, Penssylv-

“Statoil” Lietuvoje

Norvegijos naftos bendrovė “Statoil” iki 2005 metų Lietuvoje pastatys 32 naujas degalines. Investicijos į jų statybą sieks 128 mln. litų. Bendrovė ketina padidinti rinkos dalį nuo 12 iki 25 procentų. Dabar Lietuvoje “Statoil” turi 31 degalinę, į kurias investuota jau 180 mln. litų. “Lietuva Statoil” administracijoje ir degalinėse dirba 350 žmonių. Pasak bendrovės vadovų, Lietuvoje daugėja automobilių, todėl investicijos turėtų atsiperkti, nes didėja ir degalų sunaudojimas. Be to, “Statoil” svarsto galimybes dalyvauti Baltijos jūros šalių dujų tiekimo žiedo projekte. Kaip žinoma, Lenkijos premjeras yra pranešęs, kad Lietuva turėtų tapti Norvegijos dujų vartotoja, nutiesus dujotiekį iš Norvegijos į Lenkiją.

Lietuvos rytas

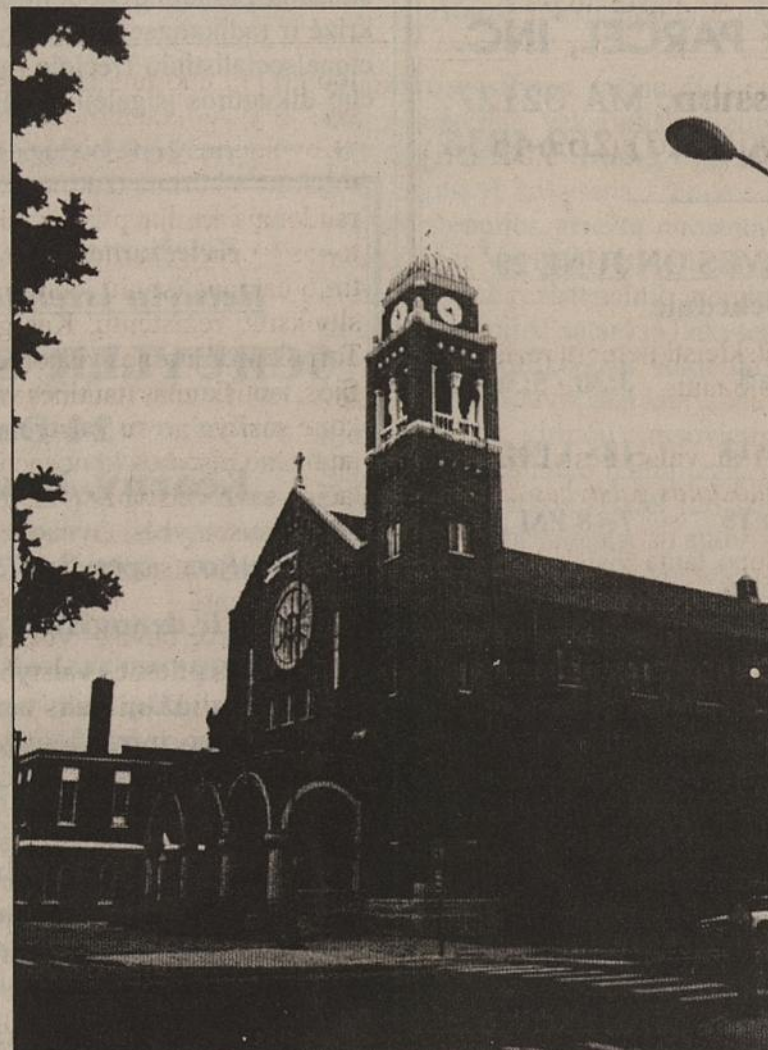
Paskutinės siauruko pramogos

Siaurojo geležinkelio šeimininkai surengė dar vieną, tačiau gal jau ir paskutinę pramoginę kelionę “siauruku” vaizdingais Rytų ir Šiaurės Lietuvos laukais nuo Panevėžio iki Anykščių. “Siauruko” keleivius ir šį kartą, kaip ir pernai per šimtmečio minėjimą, užpuolė “plėšikai”, didelėse stotelėse buvo surengtos mugės. Siaurojo geležinkelio ruožo viršininkas pakvietė į šią kelionę verslininkus bei turizmo agentūras atstovus, tarp kurių buvo ne tik lietuvių, bet ir danų bei vokiečių. Pasak viršininko, siauruko padėtis dar niekada nebuvo tokia beviltiška kaip šandien. Keturias dienas per savaitę keleiviai vežiojami iš Panevėžio į Anykščius ir atgal, tačiau pajamos iš šio verslo tesudaro 150 litų per dieną.

Lietuvos rytas

nijoje, išleistas knygos “Už laisvą lietuvių” žodžiai šiandien skamba pranašiška ir pamokančiai šių dienų lietuviškų Amerikos parapijų pakasynų akivaizdoje. Bet to turbūt buvo galima laukti ir kai kurie mūsų tautiečiai šioje srityje kažkodėl visai dėl to nesijaudina, lyg sakdami: mūsų gyvenimas baigiasi, o tada – kad ir tvanas.

Edvardas Šulaitis

Taip atrodo šv. Antano parapijos bažnyčia (kairėje dalinai uždengtas buvusios parapijos pradinės mokyklos pastatas). Dabar lietuviai, kurie statė parapijos namus, jau tampa tik kaimininkais

Palm Beach mieste, FL, steigama nauja biblioteka ir tyrimų centras prie Lietuvos Respublikos garbės konsulato. Pirmoji dovana šiai bibliotekai – jau keletą poezijos rinkinių išleidusio Antano Lipskio poezijos knyga “Žvilgsniai”, kurią 1999 m. išleido Lietuvos knygų klubas. Būsimoji biblioteka Lietuvos garbės konsulate Palm Beach taip pat turėtų būti sudaryta iš lietuviškos ir lietuvių liečiančios spaudos – tiek grožinės, tiek istorinės, enciklopedinės ir kitos literatūros, tiek periodikos.

A. Landsbergio paskaitos Long Islande: Julian Barnes, “England, England” - birželio 14 d., 2 val. p.p., Great Neck bibliotekoje. Vieno išradinčiausių britų prozininko romanas apie Anglijos praeitį, dabartį ir ateitį, jai pavirtus neigiama utopija.

Clevelande, OH, gegužės 27 d. įvyko lietuvių skautiškos veiklos 50-mečio šventė.

Ožkabaliuose, Vilkaviškio rajone, dr. Jonas Basanavičius tėviškėje surengta tradicinė Kovo 11-osios Akto signatarų įkvėpta ažuolų sodinimo diena. Lietuvos tautinio atgimimo ažuolyne vardinis ažuolas šįsyk pasodintas iškiliam išeivijos veikėjui dr. Leonui Kriaučiūnui.

“Pasaulio lietuvis”, 2000, Nr. 5 praneša apie Nepriklausomybės atkūrimo 10-mečiui skirtas parodas: istorinę Lietuvos nacionaliniame muziejuje Gedimino kalno papėdėje, Radvilų rūmuose “Sugrįžusią išeivijos daile” ir Stasio Eidrigevičiaus plakato meno parodą Lenkijoje. Pateikiama 37-ojo Lietuvių Fondo narių suvažiavimo medžiaga, skautija informuoja apie pasikeitusią vadybą. Gažina Kamantienė pasakoja apie lietuvių piligrimų kelionę į Romą 2000-ųjų krikščionybės metų ir Jubiliejinės lietuvių dienos progą. Draugijos “Pilis” pirmininkas Edmundas Kulikauskas, iš JAV grįžęs gyventi į Lietuvą, pasakoja apie savo apsisprendimo aplinkybes, apie Vilniaus pilį tvarkymo reikalus, Lietuvos politiką ir kt.

“Mūsų šventės” – JAV LB Religinių reikalų tarybos leidinys, kurį parėmė Lietuvių Fondas, sudarė Religinių reikalų tarybos vadovė sesuo Margarita Bareikaitė, redagavo ses. Ona Mikalaitė. Tai gausiai iliustruotas leidinys vaikams, kuris vaizdingai papasakoja apie katalikų bažnyčios ir tautos šventes, suteikia žinių apie šventuosius, skatina vaikus domėtis ne tik aplinka, bet ir savimi. Sudarytoja pasinaudojo vaikų pomėgiu piešti ir įdėjo daug piešinėlių spalvinimui.

Chicagos ir apylinkių skautų ir skautėlių stovykla Rako stovyklavietėje, Custer, Michigan, vyks š.m. liepos 15-26 d. Registracija vykdoma per tuntus. Informacijai ir registracijai kreipkitės į pastovyklių viršininkus: “Aušros Vartų”/“Kernavės” tuntas – ps. Jūratė Vallee, tel. 708-839-1305; “Lituanicos” tuntas – ps. Gintaras Aukštuolis, tel. 708-352-2664; “Nerijos” tuntas – ps. Aldona Weir, tel. 630-964-9120; jaunų šeimų – s. Gintaras Lietuvnickas, tel. 708-214-6001. Registracija baigsis birželio 23 d.

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Ne visi iš Lietuvos veržiasi į užsienius

Ne kartą girdime, kad jauni žmonės yra nusivylę gyvenimu Lietuvoje ir todėl visokiais būdais stengiasi išvykti į užsienį, idant uždirbti daugiau pinigų. Kai kurie šelpia gimines, kiti susitaupe grįžta atgal, bet yra didelė dalis "laikiniai" atvykusių, kurie galbūt save vadina ekonominiais pabėgėliais ir į Lietuvą visai nebegalvoja sugrįžti.

Yra ir išimčių. Štai trumpa laiško ištrauka iš jauno žmogaus, specialisto medicinos srityje, turėjusio progą toliau lavintis ir pasilikti Vokietijoje su gero uždarbio perspektyvomis. Iš Wuerzburgo universiteto medicinos tyrimų centro šis jaunuolis, kurį paminėsiu tik inicialais V.I., šitaip rašo: "Daug kas nesupranta mano apsisprendimo grįžti į Lietuvą. Aš tikrai galėčiau likti Vokietijoje, gerai uždirbti. Bet man žodis TĖVYNĖ dar kažką reiškia ir noriu savo intelektą atiduoti būtent jai. Nuo rugsėjo pirmos pradėsiu dirbti Vilniuje, kurį aš labai myliu. Vokietijoje dar pasiliksiu iki birželio pabaigos. Su geriausiais linkėjimais, Vytautas".

Palinkėkime laimės šiam jaunuoliui, kuris nebijo būti patriotu. Kad tik daugiau tokių idealistų turėtume...

Algirdas Šilbajoris
Daytona Beach, FL

Rimos Girniuvienės atsiprašymas dėl klaidos straipsnyje

"Bostono Lituanistinei mokyklai – 50 metų"

Prieš kelis mėnesius mano pasiūstoje medžiagoje "Bostono Lituanistinei mokyklai – 50 metų" aš citavau Zitos Krukonienės sveikinamąją kalbą. Aš ją pridėjau nepakeistą ir netaisytą, kad JAV lietuviškoji visuomenė galėtų kuo daugiau sužinoti apie mokyklos veiklą. Per įvykusį nesusipratimą, kalba laikraštyje buvo pateikta kaip mano originali medžiaga, kas žurnalistiniu požiūriu reiškia, jog aš pasisavinau svetimą darbą. Aš daugelį kartų savo žurnalistinėje praktikoje savo atskaitinio/įvykinio pobūdžio

straipsniuose esu citavusi svetimas kalbas, ir lig šiol nėra įvykę panašaus nesusipratimo. Man labai nemalonu dėl šio atsitikimo, aš atsiprašau Zitos Krukonienės dėl nevalingo jos svetimos kalbos pasisavinimo ir visų "Darbininko" skaitytojų dėl įvykusio nesusipratimo.

Su pagarba

Rima Girniuvienė (Krištaponytė)
Boston, MA

Redakcijos prierašas. Mes taip pat apgailestaujame dėl "prieš kelis mėnesius" (nors žurnalistė ir nenurodė, pavyko, tik šiek tiek tepavargus, surasti ir sužinoti, jog tai atsitiko š. m. vasario 18 d. numeryje!) gauto ir nepakankamai atidžiai peržiūrėto ir laikraštį įdėto straipsnelio apie Bostono lituanistinę mokyklą, kuomet, juodžiau ar kaip kitaip atskirai neparyškinus buvusios mokyklos direktorės Zitos Krukonienės pavardės, dienos šviesoje pasirodė, lyg tai jo autorė būtų Rima Girniuvienė. Pakėlus iš archyvų ir dar sykį atidžiai ištyrinėjus atsiųstąją originalią medžiagą, vis dėlto galima suprasti (nors popiet šaukštai!), kad didžioji jos dalis (nors ir nebuvo jokios pastabos) yra Z. Krukonienės tiesioginė kalba, arba, kaip sako R. Girniuvienė, "citata". Atsiprašome tiek gerb. žurnalistės, tiek gerb. p. Z. Krukonienės dėl dviprasmiško medžiagos pateikimo.

"Darb." red.

Pabėgiai iš padangų

Amerikiečių kompanija „Primix“ iš plastiko butelių ir senų padangų neseniai pradėjo gaminti nepaprasto tvirtumo pabėgius. Jų šerdis gaminama iš gelžbetonio ir padengiama amortizuojančiu sluoksniu iš

plastiko ir gumos atliekų. Naujoji konstrukcija turėtų tarnauti apie šimtą metų ir išsaugotų daugybę ažuolų. Vien JAV kasmet atnaujinama apie 20 mln. aptrūnijusių pabėgių.

DPI

VOKIETIJOS istorijos apžvalga

(atkelta iš 4 psl.)

Išsvajotąjį susivienijimą, nors ir nedalyvaujant Austrijai, 1870/71 metais paspartino vokiečių-prancūzų karas. Antroji imperija (das zweite Reich) - federacinė valstybė, kurioje atskiri kunigaikštčiai buvo pakankamai nepriklausomi. Imperijoje politškai dominavo Prūsija. Atrodė, nauja tvarka įsitvirtino ilgam. Kunigaikštčio Bismarko politika leido Vokietijai taikiai įsitvirtinti tarp kitų Europos valstybių. Tačiau naujas jauno garbės siekiančio imperatoriaus Vilhelmo II politikos kursas jau po dviejų dešimtmečių sustabdė šį taikų raidos procesą, užsienio politikos atžvilgiu izoliavo Vokietiją ir atvedė ją prie I-ojo Pasaulinio karo krizės.

Versalio taika 1918 metais apkarpė Vokietijos teritoriją iš rytų ir vakarų, tačiau imperija išliko ir net įgavo tą demokratinę-respublikinę tvarką, apie kurią revoliucionieriai svajojo dar 1848 metais. Pasitaikiusia proga Vokietija nepasinaudojo. Žinoma, pasaulinės politikos situacija, pasaulinė ekonomikos krizė ir radikalizacija lėmė nacional-socialistinio Trečiojo Reicho diktatūros įsigalėjimą jau-

noje Veimaro respublikoje jau po 15 egzistavimo metų.

Tiesa, Hitleriui pavyko keliems metams išplėsti imperijos ribas, aneksuojant Austriją, Čekijos ir Lenkijos dalis, tačiau II-asis Pasaulinis karas, kurį jis pradėjo, atnešė ne tik nacional-socialistų propaguojamą "visuotinę karą", bet ir visuotinį žlugimą. Bismarko pasiekta vienybė buvo prarasta, Vokietija neteko rytinės imperijos dalies, kolonizuotos viduramžiais, o likusias žemes pasidalino nugalėtojai.

1949 metais iš trijų vakarienių okupuotų zonų susikūrė nauja demokratinė valstybė - Vokietijos Federacinė Respublika. Vadovaujama kanclerio Konrado Adenauerio, Federacinė Respublika nepaprastai sparčiai augo ir plėtėsi, politiniu ir ekonominiu požiūriu tapo Europos dalimi ir prisidėjo prie Europos susivienijimo. Vokietijos Demokratinė Respublika prisijungė prie Sovietų sąjungos ir jos sąjungininkų. Berlyno sieną skyrė dvi Vokietijos dalis iki 1989 metų. 1990 metais dvi Vokietijos dalys susijungė ir susikūrė nauja valstybė - Vokietijos Federacinė Respublika.

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

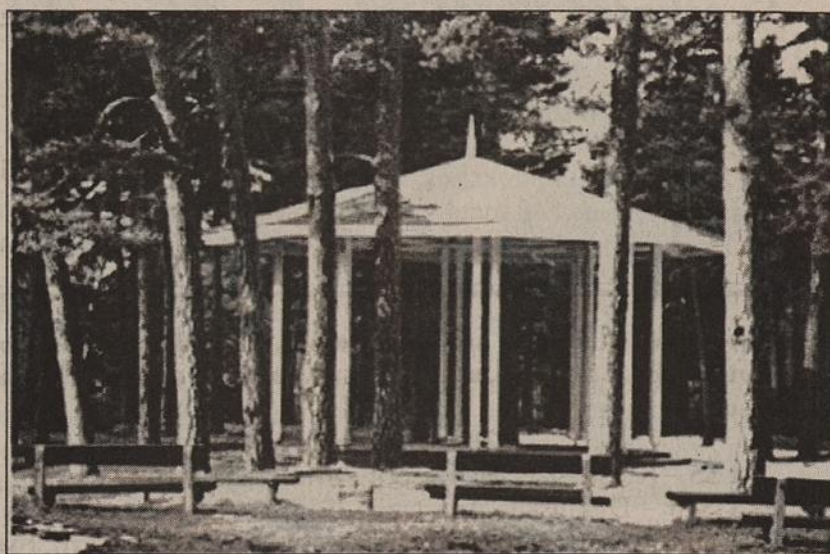
pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Rotunda Palangoje

V. Magio nuotr.

2000 vasarą visi keliai veda į

VILNIŲ

Pigiausios skrydžių kainos

Finnair ir kitomis oro linijomis iš

New Yorko Chicago

Floridos Clevelando

Detroito Bostono

Los Angeles ir kitų miestų

* Mašinų rezervacijos

* Viešbučiai

* 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

--- Prašykite mūsų brošiūros ---

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

e-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
JUNE PICK-UP SCHEDULE

June 13	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
June 15	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
June 16	Philadelphia, PA	11-12 noon
June 18	Brooklyn, NY	12-1 pm
June 21	Putnam, CT	1-2 pm
June 27	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
June 29	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
June 30	Philadelphia, PA	11-12 noon
	Baltimore, MD	4-5 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$650 r.t.

One way to Vilnius \$399

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES

WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

LUFTHANSA - SAS

OR OTHER CARRIERS

"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

CONTAINER LEAVES ON JUNE 20
June Pickup Schedule

Brockton, MA	June 8	3:30 - 5:30 PM
Kennebunkport, ME	June 13	12 - 1 PM
Albany, NY	June 15	7 - 8 PM
Binghamton, NY	June 16	9 - 10 AM
Scranton, PA	June 16	12 - 2 PM
Frackville, PA	June 16	5:30 - 6:30 PM
Philadelphia, PA	June 17	9:30 - 11 AM
Brooklyn, NY	June 17	2:30 - 5:30 PM
Bridgeport, CT	June 17	7 - 8 PM
Waterbury, CT	June 18	11 AM - 12 NOON
Hartford, CT	June 18	1 - 2 PM

Lietuviai esame visi -
Lietuvių Fonde ar esi?

14911 127th Street
Lemont, IL 60439
Tel.: (630) 257-1616
Fax.: (630) 257-1647

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavardė po dvitaškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso

2000 m. kovo mėn.

2 x \$5 – Krasauskas Marija, \$5; Powell Nijolė \$5.
5 x \$10 – Dubinskas Anastazija, \$10; Grybauskas Vytautas ir Joana, \$520; Puodžiūnas Živilė \$125; Slavikas Robert, \$10; Sved George ir Dana, \$180.

1 x \$20 – Zailskas Antanas ir Teodora, \$1,225.
4 x \$25 – Germanas Dalia, \$25; Ilginytė Danguolė, \$125; Kiliulis Česlovas ir Laima, \$300; Stulpinas Stasys atm. įn.: Stulpin Liudmila, \$395.

1 x \$40 – Šaulys prel. Kazimieras atm. įn.: Šaulys Dalia, \$3,200.
8 x \$50 – Ambrizas John atm.: Juodka Vytautas, \$1,050; X, \$700; Bublys Algimantas V. \$370; X, \$700; Kučiūnas Aleksandras ir Jūra, \$450; Markelis Adolfas atm.: Markelis Aldona, \$1,200; Mickus Antanina atm.: Mickus Albinas, \$700; Stankus Kostas, \$390.

1 x \$55 – Maknys Dawn, \$55.
21 x \$100 – Alantas Vytautas atm. 10-tų mirties metinių proga: Alantienė Irena, \$200; Bagdonavičius Vytautas ir Laima, \$100; Čizinauskas Edward ir Elena, \$300; Draugelis Arūnas ir Irena, \$1,900; X, \$500; Kaulinis Kazys (miręs) ir Joana, \$200; Kaunas dr. Roman ir Gražina, \$1,165; Koncė dr. Arvydas, \$1,000; Kwedar dr. Edward, \$900; Laukaitis Juozas P., \$750; Liaukus Sigitas ir Milda, \$800; Macys Vytas ir Stasė, \$200; Morkūnas Joseph ir Vida, \$100; Reikenis Richardas ir Živilė, \$700; Rimkus David K., \$200; Sealey prof. Raphael, \$2,800; Šeštokas Kęstutis ir Onilė, \$100; Simutis Anicetas ir Janina, \$500; X, \$3,300; Urbutis Algimantas ir Dalia, \$1,150; Vainius Petras ir Loreta, \$100.

1 x \$101 – Burba Kostas ir Donata, \$501.
1 x \$110 – McGuire Elona atm. įn.: Vosylius Algis, \$455.
1 x \$125 – Kučėnienė dr. Dalia atm.: Kilius Povilas ir Rūta \$100, Dundzila Audrius \$25, \$4,350.
4 x \$200 – Buivys Justinas ir Danguolė, \$1,300; Kilčiauskas Jonas ir Liucija, \$300; Lapatinskas Vytautas ir Alice (mirus), \$1,600; Miknaitis Sigitas ir Janina, \$400.

1 x \$400 – Andrašius dr. Bronius atm.: Andrašius Apolonia, \$4,500.
1 x \$500 – Bernotas Pranas J. atm. įn.: Bernotienė Birutė, \$500.
2 x \$1,000 – Deikis Adolfas ir Antanina, \$1,100; X, \$14,500.

Iš viso \$6,811.00

2000 m. balandžio mėn.

1 x \$19 – Nutautas Stasys atm. įn.: Adamkus Valdas ir Alma, \$500.
3 x \$25 – Bakunas George P. atm. įn.: Valeska E. D., \$25; Ugianskis Juozas ir Ann, \$530; Valeska Edward F. atm.: Valeska Marcela, \$325.

4 x \$50 – Galdikas Valentinas atm. įn.: Galdikas Sofija, \$750; Lukas Juozas ir Barbara, \$1,250; Mikuckis Algis ir Vaida, \$500; Sieczkowski Elytė ir William, \$200.

1 x \$95 – Adamkavičius Ignas atm. įn.: Adamkus Valdas ir Alma, \$1,000.

12 x \$100 – Angeliadis Nick ir Nida, \$200; Anužis Saulius ir Lina, \$200; Balašaitienė Aurelija, \$550; Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų Draugija, \$1,700; Jankauskienė Vida, \$275; Kleiza Vaclovas ir Asta, \$400; Leparskas Romas, \$200; Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas: įm. Ližaitis Juozas ir Valerija, \$9,640; Paškus Raymond E., \$1,900; Reškevičius Albinas ir Gražina, \$500; Skubisz Jonušaitė Regina, \$100; Vasiliauskas-Wesey Aleksas, \$300.

1 x \$150 – Bersėnas Juozas atm. įn.: Balzekas Sigita, \$150.
4 x \$200 – Bacevičius Juozas atm.: Bacevičienė Stasė, \$500; Baltutis Vytautas atm. įn.: Baltutis Ona, \$3,200; Joga Eugenija atm. įn.: Empakeris Viktorija ir Donatas, \$500; Kontrimas Ričardas ir Raimonda, \$2,000.

1 x \$300 – Adamkus prezidentas Valdas ir Alma, \$1,500.
3 x \$500 – Dzenkaitis Juozas atm.: Dzenkaitis Bronė, \$3,025; Lietuvių Fronto Bičiulių Los Angeles Sambūris: įm. Brinkis dr. Zigmąs, \$703; Nelson Kenneth ir Nijolė, \$500.

1 x \$1,000 – Balčiūnienė Ona atm. įn.: Balčiūnas Rytis, \$1,000.
Iš viso \$5,339.00

Lietuvių Fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki 2000.IV.30 – 10,064,762 dol. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą 6,681,673 dol. Palikimais gauta \$5,132,688 dol.

Padarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION. *Visi remkime Lietuvių Fondą, nes Lietuvių Fondas remia lietuviybę.*

Tėvo Dieną Father's Day birželio 18 d.

Lietuvių Pranciškonų vienuolyno koplyčioje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, bus aukojamos šv. Mišios už visus gyvus ir mirusius tėvus.

Maloniai kviečiame prisiminti savo gyvus ir mirusius tėvus, įjungiant juos į šias bendras šv. Mišias.

Tėvo vardas.....

Gyvas..... Miręs.....

Aukojų \$

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Gražinkite
Franciscan Fathers, 361 Highland Blvd.,
Brooklyn, NY 11207

“NERINGOS” stovykla palieka daug gerų prisiminimų!

Stovyklauju “Neringos” stovykloje Vermonte jau daug metų. Kiekvienais metais laukiu tų dviejų vasaros savaitių, kurias ten praleisiu. Kodėl laukiu? Nes ten idomu ir gera, ten praleidžiam laiką lietuviškoje ir ypač smagioje nuotaikoje. Truputį papasakosiu, kaip mes ten leidžiam laiką ir kas man labiausiai patinka.

Dvi stovyklos savaitės gyvename nameliuose kartu su maždaug 10 savo amžiaus mergaičių (ar berniukų) ir su vadovu. Kartu gyvenami ir leidami laiką susidraugaujame. Įdomu susipažinti su bendraamžiais, atvykusiais iš skirtingų vietų. Mus visus sieja lietuviškumas. Draugaudami ir sužinodami apie kitų patirtis, geriau pažįstame ir save.

Kiekvieną rytą ir vakarą visi renkames aikštelėje vėliavų pakėlimui ir nuleidimui. Tuo metu kiekvienas namelis kūrybingais šūkais pasveikina stovyklą. Po to išsiskirstome pagal namelius įvairiems užsiėmimams. Yra daug skirtingų užsiėmimų: menas, sportas, dainavimas, žaidimai, Lietuvos istorija, literatūra, tautiniai šokiai, asmenybės ugdymas ir t.t. Po pietų visa stovykla eina plaunkioti stovyklos tvenkinyje, arba kitaip sportuoti. Sugrįžę t-

siaame užsiėmimus savo nameliuose.

Vakare būna įvairios vakarinės programos. Kartais jos rimtos, kartais juokingos. Tai talentų, poezijos, misterijų, žaidimų vakarai. Man labiausiai patinka laužai. Prie laužų nameliai suruošia vaidinimus ir visa stovykla smagiai dainuoja.

Kai kurios stovyklų dienos

Laimingos “Neringos” stovyklautojos

Remtina istorinė vieta

Aurelija M. Balašaitienė

Prieš kelias dienas mane pasiekė vokas iš Lietuvos. Jame radau ilgą Kražių klebono kun. Alionido P. Budriaus laišką su nuotraukomis ir Lietuvos spaudos ištraukomis. Prieš du metus klebonas buvo mano namų svečias, o aš pati lankiausi Kražiuose savo viešnage Lietuvoje metu, nes ten bolševikų sušaudytas mano dėdė mokėsi “Žibučio” gimnazijoje. Kražiai yra vienas iš seniausių Žemaitijos miestų, kuris jau buvo žinomas net XIII šimtmetyje. Juos mini karalius Mindaugas savo laiškuose 1252 metais. Nepaprastai turtinga yra Kražių istorija. Ten XVI amžiaus gale vyskupo Giedraičio dėka įsikūrė pirmieji jėzuitai ir benediktinai, buvo įsteigtos mokyklos ir kunigų seminarija. Kražiai per du šimtus metų buvo Žemaitijos kultū-

ros ir bajorų susibūrimo židiny.

Klebonas savo laiške rašo apie Kražių Švč. M. Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčios ir kitų istoriškų parapijos pastatų remontą bei atstatymą. 1893 metais įvykusių kruvinų skerdynių paminkliniai vartai jau perstatyti. Tų metų lapkričio gale Kražių parapijiečiai buvo susirinkę protestuoti prieš sprausninko Vichmano įsakymą uždaryti bažnyčią. Nepaklusus įsakymui, į Kražius atėjo trys šimtai kazokų, įvyko kruvinos skerdynės, kurių metu kazokai žvėriškai elgėsi, užmušė devynis, sunkiai sužeidė ir nuplakė 44 asmenis, o virš 150 parapijiečių pasodino kalėjiman. Savo laiške klebonas rašo, kad bažnyčios ir kitų parapijos pastatų remontas pareikalavo daug išlaidų, tad šiuo metu

parapija turi 52,000 dolerių skolą. Savo viešnage Kražiuose metu su dideliu liūdesiu bažnyčios šventoriuje stebėjau kadaise nepaprastai gražius, nors vis dar išpudingus ir originalius Kryžiaus kelius, kuriems skulptūras sukūrė italų skulptoriai. Deja, po aptrupėjusių skulptūrų kojomis gulėjo žvyro krūvos ir marmuro skeveldrės, kadaise didingas bažnyčios bokštas pasviręs, stogas prakiuręs, bažnyčios sienos suskilusios, klebonijos langai be stiklų, apgriuvusios durys, kiuri stogai, o šventoriaus grindys tik sutrupėjusių akmenų skeveldros.

Klebonas kun. Budrius džiaugiasi, kad Amerikos lietuviai pereitų metų rudenį Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos vajuus metu surinko virš keturių tūkstančių dolerių. Jis prašo aukotojų sąrašą paskelbti lietuviškoje spaudoje ir jiems viešai padėkoti jo ir Šiaulių vyskupo vardu. Štai tie aukotojai: Bene-

diktas Karklius – 2000 dol., Balys ir Eufemija Steponiai – 1000 dol., Bronė Ežerskienė – 500 dol., Rimas Laniauskas – 300 dol., Salomėja Idzelienė – 200 dol., Petras ir Jadvyga Klioriai – 100 dol., Stasė Laniauskienė – 50 dol., Aurelija Balašaitienė – 30 dol., Vacys Rociūnas – 25 dol. Iš viso suaukota – 4,205 doleriai.

Dabar gerbiamas Kražių klebonas vėl kreipiasi į užsienio lietuvių su prašymu padėti sumažinti tą didelę skolą, kuri, kaip jau minėta, siekia virš 52,000 dolerių. Aukas prašoma siųsti šiuo adresu: *Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207*. Pastaboje reikia paminėti, kad auka skiriama Kražių parapijai paremti.

Reikia tikėtis, kad šių eilučių skaitytojai atsilieps į klebono Budriaus prašymą, nes Kražių bažnyčia ir jos istoriniai pastatai yra didžiai vertingi mūsų istorijos simboliai.

Lietuvos valdininkai privalo teikti informaciją visiems žmonėms

Nuo birželio 1 d. Lietuvoje įsigaliojo įstatymas, pagal kurį visi Lietuvos valdininkai privalo vykdyti paprastų žmonių prašymus suteikti informaciją apie savo veiklą. Pasak Lietuvos žmogaus teisių centro specialistų, toks įstatymas neleidžia valdininkams nemotyvuotai atsakyti suteikti visokeriopą informaciją, priešingu atveju tų valdininkų laukia administracinė

atsakomybė. Pagal naująjį įstatymą į Lietuvos valstybines institucijas informacijos gali kreiptis visi - ir Lietuvos bei užsienio valstybių piliečiai, ir asmenys be pilietybės. Iki šiol panašaus teises akto Lietuvoje nebuvo. Speciali darbo grupė rengia šio įstatymo komentara, kuris atskira knygele turėtų pasirodyti rudenį. Joje turėtų būti visi atsakymai į išskylančius klausimus.

Kauno diena

Žinoma žurnalistei ir rašytojai

A. + A.

SALOMĖJAI NARKĖLIŪNAITEI

mirus, jos seseris Lietuvoje ANELĖ ir STASĖ su šeimomis, taip pat seserėčia Brooklyne SALIUTĖ SAKALIENĖ ir kitas gimines giliai užjaučiame ir drauge liūdime.

Liuda Kulikauskienė
Gražina Paegle
Vyta Vaitčiulis

A. + A.

SALOMĖJAI NARKĖLIŪNAITEI,

iškiliai žurnalistei, mirus, jos seserims Lietuvoje ANELI ir STASEI, jų šeimoms, jos seserėčiai New Yorke SALIUTEI SAKALIENEI, visiems artimiesiems Amerikoje ir Lietuvoje reiškiame nuoširdžią užuojautą ir drauge liūdime.

"DARBININKO" KOLEKTYVAS

A. + A.

Dr. VYTAUTUI AVIŽONIUI,

buvusiam VDU Oftalmologijos profesoriui ir ilgalaikiui NY LG ir DG Draugijos pirmininkui užbaigus savo ilgą ir labai prasmingą gyvenimo kelią, liūdesy likusius: žmoną VALERIJĄ, dukrą GIEDRĄ ŠNIPIENĘ, sūnų PETRĄ, seserį BIRUTĘ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

New Yorke Lietuvių Gydytojų ir
Dantų Gydytojų Draugija

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Sekminės - sekmadienį, birželio 11 d.

Tėvo Dieną, birželio 18 d., Pranciškonų koplyčioje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY, 11207, **bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius tėvus**. Kas norėtų įjungti savo gyvą ar mirusį tėvą į šias bendras maldas, prašomi pasinaudoti atkarpele, kuri yra šio "Darbininko" numerio 7-to pusl. apačioje.

Latvių katalikų pavasarinis religinis susikauptimas įvyko sekmadienį, gegužės 28 d. pranciškonų koplyčioje Brooklyne, NY. Mišias aukojo svečias iš Latvijos - Jėlgavos vyskupas Antons Justs drauge su kun. Pauls Klavins, kuris baigia doktorato studijas Washington, DC ir kitų metų pradžioje grįžta į Latviją. Po mišių vysk. Justs dalyvavo pusryčiuose ir pasakojė apie katalikų padėtį ir problemas Latvijoje. Latviai katalikai savo religinėms apeigoms naudoja pranciškonų koplyčia 3-4 kartus metuose.

Salomėja Narkėliūnaitė, žinoma žurnalistė, sunkiai sirgusi, mirė Brookdale ligoninėje, Brooklyn, NY, 2000 m. gegužės 31 d., 11:50 val. vak. Buvo gimusi 1920 m. spalio mėn. 7 d. Salamiankos km., Melagėnų vls., švenčionių aps. Buvo pašarvota Shalins laidojimo namuose Woodhaven, NY. Atsisveikinimas įvyko birželio 2 d. Birželio 3 d., po mišių Viešp. Atsimainymo par. bažnyčioje, sudeginta krematoriume. Jos palaikai bus pervežti į Lietuvą ir palaidoti "Tėviškės" kapinėse šalia motinos. Lietuvoje liko dvi seserys: Anelė ir Stasė bei jų šeimos, o Brooklyne, NY, sesėrečia Saliutė Sakalienė, kuri ir rūpinosi laidojimu. Plačiau apie jos gyvenimą ir žurnalistinę veiklą kitame "Darbininko" numeryje.

Apreiškimo parapijos žinios

Lietuviškos mišios aukojamos sekmadieniais 10 val. ryto.

Kun. Petras Smilgys, šiuo metu studijuojantis Romoje, atvyksta į Apreiškimo parapiją liepos 1 d. ir čia išbus iki rugp. 15 d.

Už Petrą Sandanavičių, mirusį 1999 m. birželio 1 dieną, mirties metinių proga mišios bus aukojamos birželio 11 d., sekmadienį, 10 val. ryto. Seserys Irena Merlino ir Marytė Newsom bei jų šeimos kviečia prisiminti Petrą ir pasimelsti už jo sielą.

Vilhelmas Čepinskis, smuikininkas, ir **Guoda Gedvilaitė**, pianistė, koncertuos Weill Recital Hall (Carnegie Hall) antradienį, birželio 27 d., 8 val. vak. Bilietus galima užsisakyti skambinant tel. (718) 776-1687 arba Carnegie Hall bilietų kasoje (Box Office).

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Išpažintys yra klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 iki 4:45 val. p.p. Išpažintį galima atlikti lietuvių arba anglų kalbomis.

Sekminių diena, birželio 11 d., septyni suaugusieji priims Sutvirtinimo sakramentą.

Antrąjį ir ketvirtąjį mėnesio trečiadienį visi lektoriai renkasi parapijos salėje padiskutuoti sekančių dviejų savaitių skaitinius ir evangelijas.

Lietuvos Vyčių 110 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio 25 d., tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Tėvo Dieną, sekmadienį, birželio 18 d., vedusios poros, kurios švenčia 25 arba 50 metų vedybinio gyvenimo sukaktis, gaus ypatingą palaiminimą. Tą dieną mišios bus aukojamos už visus mirusius tėvus.

Diocelijos organizuojama Maldos diena įvyks šeštadienį, birželio 24 d. Arthur Ashe stadione. Numatyta suorganizuoti autobusą iš mūsų parapijos. Kviečiame jau dabar įsidėmėti tą datą ir dalyvauti.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos veiklai paremti gegužės 15 d. iš mūsų parapijos išdo buvo paaukota 1,000 dol.

Prof. dr. Aldona Šlepetytė-Janačienė buvo išvykusi į Pasaulio Katalikų Moterų Organizaciją (WUCWO) Tarybos suvažiavimą Koelne, Vokietijoje. Posėdžiai vyko modernia Katalikų Socialiniame universitete. Visą savaitę trukusiuose posėdžiuose buvo pasirodžiusi 2001 metais įvyksiančio Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unijos Kongreso ir Studijų dienų programai Romoje, Italijoje.

Buvo svarstomi ryšiai su Vatikanu, išdo ir fondo reikalai, įneštos patalpos istatuose. Taip pat pristatyti darbai, atlikti per paskutinius 4 metus nuo Pasaulinio kongreso Canberroje, Australijoje. Posėdžiavo įvairių komisijų, komitetų ir regionų Tarybos narės.

Pagrindines iškilmingas mišias su palyda laikė Koelno didingoje katedroje kardinolas Joachim Meisner. Vokietijos katalikų moterų atstovės vieną dieną aprodė miestą ir WUCWO atvykusioms tarybos narėms suruošė jaukų tarptautinį vakarą.

Diskoteka, rengiama NY Lietuvių Atletų Klubu, įvyks penktadienį, birželio 9 d. Kultūros Židinio apatinėje salėje. Pradžia 8 v.v. Bus atšvestos NY LA Klubu pergalės ŠALFASS pirmenybėse Baltimore, MD, ir Hamilton, Kanadoje.

Užsidaro JAV Lietuvių Bendruomenės Bushwick Apylinkė

LB Bushwick Apylinkės pirmininko Tėv. Pranciškaus Giedgaudo, OFM, mintys, pareikštos LB New Yorko Apygardos metiniame susirinkime 2000 m. gegužės 20 d. Kultūros Židinyje

Šių metų gegužės 7 d. JAV LB Brooklyn/Queens Apylinkės metiniame susirinkime pranešiau, kad LB Bushwick Apylinkė, narių skaičiui dramatiškai sumažėjus, užsidaro. Apie tai raštiškai pranešiau LB Apygardos pirm. K. Bileiui. Jis man atsakė, kad mano rašte pavartotas žodis "užsidaro" yra per griežtas. Pasiūlė Apylinkę prijungti prie Brooklyn/Queens Apylinkės. Mielai sutikau.

Pradžioje, kada buvo organizuojama Lietuvių Bendruomenės New Yorko Apygarda ir kuriamos joje Apylinkės, pulk. Jono Šlepečio ir prel. Jono Balkūno pastangomis buvo sukurta ir Bushwick Apylinkė. Apylinkės branduolį sudarė 16 pranciškonų, dalis jų dirbusių iš Bostono atkeltame "Darbininko" laikraštyje ir spaustuvėje. Apylinkės vienas iš tuoliausių tikslų buvo atremti Maskvai tarnaujančio ir komunistinę propagandą intensyviai skleidžiančio "Laisvės" savaitraščio įtaką, kuri pritarimo rasdavo prieš Pirmąjį pasaulinį karą imigravusių lietuvių tarpe.

"Darbininką" ir spaustuvę atkėlus, buvo stengiasi sutelkti pajėgiausių redaktorių kolektyvą (A. Gražiūnas, prof. Juozas Brazaitis, Simas Sužiedėlis, Paulius Jurkus ir kt.), įvairių žurnalo ("Aidai", "Ateitis", "I Laisvę", "Karys", "Šv. Pranciškaus Varpelis", "Tėvynės Sargas" ir kt.) leidėjus, knygų leidyklą (Romuva, Patria ir kt.), kad sudarytų bendras lietuviškosios spaudos centras, ir visa tai paversti lietuviškos išeivijos spaudos tvirtove.

Bushwick Apylinkėi priklausė ne tik pranciškonų ordino nariai, bet ir vienuolyno istaigose dirbę tarnautojai bei jų šeimos, viso 60 su viršum asmenų. Apylinkės tautinio solidarumo mokestis būdavo kasmet apmokamas iš vienuolyno ar spaustuvės ypatingoms išlaidoms skirtų sąskaitų.

Man esant nuolatinio Bushwick Apylinkės pirmininku nuo pat pirmųjų dienų, bendruose susirinkimuose darant pranešimus tekdavo stebėtis, kad nevisada lietuvių pranciškonų vadovaujama kultūrinė veikla jautėsi įjungiamą į Lietuvių Bendruomenės veiklos atliekimas. Čia tenka pastebėti ir pabrėžti, kad pranciškonų ordinas yra lietuvių religinė organizacija, Lietuvos teritorijoje gyvavusi jau nuo Mindaugo laikų,

kuri veikė religinio ir tautinio švietimo, labdaros ir pastoracijos srityse. Taigi ir lietuvių pranciškonų veikla Bushwick LB Apylinkėje yra Lietuvių Bendruomenės veiklos neatskiriama dalis.

New Yorko LB Apygarda, rašydama savo veiklos atliekimo istoriją, prie savo nuveiktų darbų turi prijungti ir tėvų pranciškonų kultūrinį įnašą į Lietuvos laisvinimo darbą. Mes pranciškonai tik pasidžiaugsime bendrų pastangų atsiekimais.

Pranciškonams atvykus į Brooklyną, isigytytos patalpos neužilgo pasidarė per ankštos. New Yorko ir apylinkių organizacijos, išgirdusios apie pranciškonų planą statyti naują vienuolyną ir spaustuvės patalpas, bendrame susirinkime prašė pranciškonų prie savo plano prijungti ir patalpas lietuviškai veiklai ir pažadėjo prie to prisidėti savo darbu ir aukomis. Nuosavybių išpirkimui ir statybai pranciškonai panaudojo savo turimas finansines atsargas. Žemė ir ant jos stovintieji pastatai yra pranciškonų nuosavybė. Pranciškonų planui įvykdyti ir talkinti finansinėje rinkliavoje gausiai dalyvavo New Yorko ir kitų miestų lietuviai ir jų organizacijos.

Pastačius Kultūros Židinį, pirmuosius dešimt metų jį administruavo pranciškonas Tėvas Paulius Baltakis, OFM. Palengvinti pranciškonams pastatų administruoti darbą, tėvai pranciškonai ir Lietuvių Bendruomenės Apygardos ir Apylinkių atstovai sutarė suformuoti atskirą, savistavią firmą - Kultūros Židinio Korporaciją - išimtinai kultūros reikams skirtą pastatą administruoti. Tėvai pranciškonai sutiko korporacijai pastatą nuomoti trims metams už vieną dolerį nuomos. Ši trimetinė sutartis automatiškai prasiilgina sekantiems trims metams, jei ji nėra raštiškai nutraukiama terminui pasibaigus. Remiantis tokiu nutarimu, nuomos sutartis automatiškai buvo pratęsta 5 kartus.

Sutartį pasirašius, tarp tėvų pranciškonų ir KŽ korporacijos prasidėjo nuosavybės savininko ir nuomininko santykiai.

Sumažėjus pranciškonų skaičiui, didžiulę Brooklyn nuosavybę išlaikyti vien dėl kelių asmenų pasidarė nuostolinga, todėl pranciškonai nutarė ją parduoti. Dėl

to 1998 m. spalio 31 d. baigiantis sutarties terminui, nuomos sekančiam trimečiui nebeatnaujino. K. Ž. korporacija tam pasiūlydama, pranciškonams patalpų administruavimo negrąžino ir įvėlė juos į nemalonus teismo pinkles. Korporacija reikalauja, kad pranciškonai iš anksto pasižadėtų, nuosavybę pardavę, mokėti korporacijai pranciškonams nežinomą ir neminimą sumą pinigų.

Pasibaigusios nuomos sutarties neatnaujinimą KŽ korporacija laiko nuomos sutarties pažeidimu ir reikalauja, kad teismas pripažintų korporacijai net nuosavybės teisę tų pastatų, kuriuos korporacija iki šiol nuomavo.

Tuoju po oficialaus pranešimo, kad nuomos sutartis nebus atnaujinta, ir pareiškimo, kad pranciškonai yra nusistatę Brooklyn vienuolyno nuosavybę parduoti, visuomenėje buvo paskleisti gandai, kad tėvai pranciškonai apgaulės keliu pasisavino Kultūros Židinio korporacijai priklausantį turtą - Kultūros Židinio pastatą. Tokie neteisingi kaltinimai ir išgalvoti gandai, kad pastatas priklauso korporacijai, ne pranciškonams, yra melas. Girdėjosi ir dar blogesnių atgarsių, jog esą nesvarbu, ar byla prieš pranciškonus bus laimėta ar pralaimėta, svarbu, kad pranciškonai liks apjuodinti.

Susidaro vaizdas, kad korporacija Kultūros Židinio sales laiko savo žinioje tartum įkaitą, lyg tai būtų pagrobtas lektuvas, už kurio grąžinimą savininkas turi sumokėti grobiko reikalaujamą sumą pinigų.

Iki šiol pranciškonai pakentė korporacijos neteisėtą Kultūros Židinio salių valdymą, taip pat visus jiems užmestus "kaltinimus" ir skleidžiamus įžeidžiančius gaudus. Bet ši padėtis toliau tęstis nebegali. Atėjo laikas teisminiu būdu reikalauti, kad pranciškonams būtų grąžinta nelegaliai korporacijos užimta nekilnojamoji nuosavybė.

Iš korporacijos ankstyvesnių pranešimų matyti, kad praėjusiais metais ji išmokėjo apie 14,800 dol. advokatams, kad jie teismu užvilktų jų pradėtą procesą, idant korporacija galėtų ilgiau pasilikti nelegaliai užimtas patalpas.

Aldona Mackevičienė, Kew Gardens, NY, šiemet padidino savo paramą "Darbininkui", apmokėdama prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Nuoširdžiai dėkojame už mūsų spaudos nuolatinę stiprinimą.*

Salomėja Duobienė, Norwood, MA, šiemet padidino kasmetinę dosnią auką, apmokėdama prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę paramą "Darbininkui".*

Saulius Šimoliūnas, Detroit, MI, šiemet dar padidino savo kasmetinę dosnią auką, apmokėdamas prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Nuoširdžiai dėkojame už nuolatinę paramą mūsų spaudai, apmokėdama prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuolatinė dosniai "Darbininko" laikraščio rėmėjai nuoširdžiai dėkojame.*

Sophie Brazauskas, Los Angeles, CA, šiemet padidino savo nuolatinę paramą mūsų spaudai, apmokėdama prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Nuoširdžiai dėkojame.*

SKELBIMAI

Tik 33 centai už minutę skambinant į Lietuvą; 8,9 cento - JAV. Pigu. Patrauklu. Patikima. Jokių mėnesinių mokesčių. Tarptautinė telefono bendrovė IE COM aptarnauja lietuvių nuo 1983 metų. Teiraukitės lietuviškai 708-386-0556. (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuviai, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

"Neringos" stovykla Marlboro, Vermont, **ieško šeimininkų** dirbti stovykloje liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Turi turėti leidimą dirbti Amerikoje. Darbas atlyginamas gyvenvietė ir maistu vasarai ir savaitine alga. Skambinti Danai Grajauskaitei: (617) 923-4583. (sk.)

Parduodami gražūs kaptiški tautiniai rūbai. Kreiptis į Iną Nenortienę, skambinant tel. (617) 825-1832. (sk.)

LIETUVOS STUDENTŲ CENTRAS
patikimai ir garantuoti
** keičia vizas J1, B1 - B2 | F1 arba L1;
** padeda gauti Social Security su leidimu dirbti;
** ruošia visus pakvietimo dokumentus;
** K-1 & K-2 vizos iš Lietuvos.
Dėl papildomų informacijų teiraukitės telefonu nuo 1 val. p.p. **212-725-8807**. (sk.)

"LIETUVOS AIDAS" - Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius viename voke, skaitytoja pasiekia per 7 dienas. Išaugus pašto ir leidybos išlaidoms, "Lietuvos aidas" metinė prenumerata JAV kainuoja: metams - 360 dol.; pusei metų - 180 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir siunčiami: "Lietuvos aidas", Maironio 1, Vilnius 2710, Lithuania. Tel. 011-370-2-610-544, Fax 011-370-2-224-876.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojos:

Bronė ir Kazys Markus, Melrose Park, IL - 150 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

VILTIES siuntinių agentūra praneša, kad į Brooklyną **Vilties atstovai atvyks š. m. birželio 17 d., šeštadienį**, ir nuo 2:30 iki 5:30 val. p.p. priims siuntinius Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Brooklyn mėsų **atstovas yra Alg. Jankauskas, tel. (718) 849-2260**. Susitarus paims siuntinius iš namų.

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **birželio 18 d.**, nuo 12 iki 1 val. p.p. Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.

Kretingos Pranciškonų vadovaujamos "Rūpestėlių" labdaros valgyklos bendruomenė nuoširdžiai dėkoja

kun. Vytui Memėnui

Riverside, IL

už 4,000 dol. paramą valgyklai.

Tuos pinigus jis surinko sakydamas pamokslus St. Peter the Apostle Church, Naples, Florida, amerikiečiams, nušviesdamas Lietuvos sunkią padėtį ir prašydamas aukų Lietuvos našlaičiams, senukams, valgykloms, kurios padeda ekonomiškai vargstantiems lietuviams. Iš viso surinko 15,197 dol. ir padalino juos Lietuvos varguoliams. "Rūpestėlių" valgyklai atsiuntė aukščiau minėtą sumą.

Gerai draugai "Neringos" stovykloje iš k.: Virgus Volertas, Galvis Kuncas, Algis Puteris

59-tųjų metinių

BAISIOJO BIRŽELIO MINĖJIMAS

įvyks sekmadienį, 2000 m. birželio 18 d.

10:00 val. ryto šv. Mišios Apreiškimo par. bažnyčioje

11:15 Minėjimo programa

Apreiškimo par. žemutinėje salėje North 5th ir Havemeyer Ave., Brooklyn, NY

New Yorko visuomenę kviečia atsilankyti

LB NEW YORKO APYGARDA